

การวางแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

การวางแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ
มีนาคม 2547

371.33 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
ส691ก การวางแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้ / ฉลอง บุญญานันต์, แปล.
กรุงเทพฯ : สกศ., 2547.
131 หน้า
ISBN 974-241-777-6
1. การวางแผนเทคโนโลยี - ออสเตรเลีย 2. ฉลอง บุญญานันต์
3. ชื่อเรื่อง

การวางแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้

แปลและเรียบเรียงจากเรื่อง Learning Technologies Planning Guide for Schools Using IT to Improve Student Learning Chapter 3 : Planning for Learning Technologies

สิ่งพิมพ์ สกศ. อันดับที่ 52/2547

พิมพ์ครั้งที่ 1 มีนาคม 2547

จำนวนพิมพ์ 2,000 เล่ม

จัดพิมพ์เผยแพร่ กลุ่มเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ กลุ่มงานโครงการพิเศษ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

99/20 ถนนสุขุมวิท เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

โทรศัพท์ 0 2668 7123 ต่อ 2530, 2532

โทรสาร 0 2668 7329

<http://www.onec.go.th>

<http://www.thaiedreform.onec.go.th>

สำนักพิมพ์ องค์การค้ำของครูสภา
2249 ถนนลาดพร้าว วังทองหลาง กรุงเทพฯ 10310
โทรศัพท์ 0 2538 7753, 0 2538 3022
โทรสาร 0 2539 3215

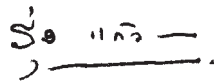
คำนำ

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร นับวันจะมีแต่กว้างขวางและลึกซึ้งมากขึ้น การใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพจึงเป็นเรื่องสำคัญ ในภาคการศึกษาควรที่จะมีแผนเทคโนโลยีสารสนเทศที่ดีในการดำเนินงาน และในเรื่องนี้ปัจจุบันมีแผนเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศไทย พ.ศ. 2545-2549 และแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2547-2549 เป็นกรอบในการดำเนินงานในภาคการศึกษาแล้ว สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานนโยบายและแผนการศึกษาชาติ เล็งเห็นว่านอกจากแผนระดับชาติและระดับกระทรวงแล้ว ควรที่จะมีการวางแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้ในระดับสถานศึกษาด้วย

สำนักงานฯ เห็นว่า กระทรวงศึกษาธิการ วิทยาลัยครู องค์กรอิสระ ออสเตรเลีย ซึ่งจัดทำคู่มือการวางแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้สำหรับโรงเรียนเพื่อช่วยให้โรงเรียนสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีเนื้อหาสอดคล้องกับความต้องการวางแผนการพัฒนาด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียน สำนักงานฯ จึงได้จัดแปล “แผนเทคโนโลยีการเรียนรู้” ขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เป็นแนวทางแก่ผู้บริหารโรงเรียนและครูในการจัดทำและพัฒนาแผนเทคโนโลยีของโรงเรียน ใช้เป็นกรอบดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานฯ หวังว่าเอกสาร เรื่อง “การวางแผนเทคโนโลยี การเรียนรู้” จะมีส่วนช่วยให้โรงเรียนตระหนักถึงความสำคัญของ แผน เกิดแนวคิดในการพัฒนาแผนการดำเนินงานการใช้เทคโนโลยี การเรียนรู้ในโรงเรียน ทำให้การใช้เทคโนโลยีนั้นมีผลต่อการเรียนรู้ ของผู้เรียน และคุ้มค่ากับการลงทุนในด้านเทคโนโลยี

สุดท้ายนี้ สำนักงานฯ ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญชาวออสเตรเลีย 3 ท่านคือ Mr. Phillip Arthur Ms. Pamela Macklin และ Mr. Bruce Rigby ที่ได้มอบเอกสารฉบับนี้ให้แก่สำนักงานฯ ในโอกาส ที่ได้มาให้ความช่วยเหลือทางวิชาการตามโครงการเสริมศักยภาพ การปฏิรูปการศึกษาไทย เรื่อง การส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศและ การสื่อสารเพื่อการศึกษา ภายใต้ความช่วยเหลือของสำนักงานความ ช่วยเหลือทางเศรษฐกิจและวิชาการแห่งเครือรัฐออสเตรเลีย (AusAID) และขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง บุญญานันต์ ผู้แปลและ เรียบเรียง และผู้มีส่วนร่วมทุกฝ่ายที่ช่วยทำให้เอกสารฉบับนี้สำเร็จ ลงด้วยดี

(นายรุ่ง แก้วแดง)

เลขาธิการสภาการศึกษา

	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
ความหมายของแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้	1
ความสำคัญของแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้	4
องค์ประกอบของแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้	9
ผู้วางแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้	12
วิธีการวางแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้	17
เป้าหมายของโรงเรียนที่ต้องการบรรลุ	36
เครื่องมือทางเทคนิคที่จำเป็น	43
เครื่องมืออื่นที่จำเป็น	72
การรักษาความปลอดภัยที่จำเป็น	77
การสนับสนุนทางเทคนิคที่จำเป็น	87
การฝึกอบรมและการพัฒนาวิชาชีพที่จำเป็น	97
การตั้งงบประมาณ	110
การจัดทำแผนปฏิบัติการเทคโนโลยีการเรียนรู้	118
การวางแผนการซ่อมบำรุงเทคโนโลยีการเรียนรู้	123

ความหมายของแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้

แผนเทคโนโลยีการเรียนรู้คือ “แผนที่” ซึ่งใช้สำหรับเป็นแนวทางในการเริ่มต้นและพัฒนาเทคโนโลยีการเรียนรู้ภายในโรงเรียนทั้งโรงเรียน แผนเทคโนโลยีการเรียนรู้ประกอบด้วย เป้าหมายของโรงเรียนที่จะนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งได้แก่เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีการสื่อสาร มาใช้ในการเรียนการสอน

เทคโนโลยีการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยสื่อประสม การประชุมทางไกลผ่านวิดีโอ และอินเทอร์เน็ต สามารถทำให้ผลการเรียนรู้ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ สามารถจูงใจ กระตุ้นการเรียนรู้ และทำให้เกิดโอกาสใหม่ๆ ในการเรียนรู้ นอกจากนั้น ยังสามารถนำมาใช้สำหรับการบริหารและการพัฒนาวิชาชีพได้ด้วย

การกำหนดเป้าหมายทางการศึกษา ทั้งในปัจจุบันและอนาคต มีส่วนช่วยอย่างมากในการตัดสินใจเลือกเทคโนโลยีการเรียนรู้ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด ดังนั้นการทำแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้ของโรงเรียนจึงต้องระบุให้ชัดเจนว่า *ต้องทำอะไรบ้าง* เพื่อให้เป้าหมายทางการศึกษาของโรงเรียนบรรลุผลได้ดี

กรอบแนวทาง

การวางแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้สำหรับโรงเรียน ต้องคำนึงถึงขั้นตอนต่างๆ เกี่ยวกับการจัดทำแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย

- ความสำคัญของแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้
- เนื้อหาของแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้
- บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้
- ภารกิจที่ต้องดำเนินการในการจัดทำแผน
- วิธีกำหนดความต้องการเทคโนโลยีการเรียนรู้ของโรงเรียน เช่น เครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ ซอฟต์แวร์ การสื่อสาร สื่อประสม ฯลฯ
- การจัดทำแผนสนับสนุนทางเทคนิคเพื่อให้เครือข่าย เครื่องมือ อุปกรณ์ ซอฟต์แวร์ และการสื่อสารของโรงเรียนดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง
- วิธีจัดทำแผนฝึกอบรมและพัฒนาวิชาชีพ เพื่อใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีการเรียนรู้ ได้อย่างเต็มที่

- วิธีจัดเตรียมงบประมาณเพื่อจัดทำแผนการลงทุนด้านเทคโนโลยีการเรียนรู้
- วิธีจัดเตรียมแผนปฏิบัติการเทคโนโลยีการเรียนรู้ ความคาดหวังของการนำเทคโนโลยีการเรียนรู้ไปใช้ตามแผน และการจัดทำกรอบเวลาเพื่อบรรลุเป้าหมายตามแผน
- แผนการซ่อมบำรุง และการปรับปรุงเทคโนโลยีการเรียนรู้

ความสำคัญของแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้

การวางแผนที่ดีเป็นกุญแจแห่งความสำเร็จ

กุญแจสู่ความสำเร็จในโครงการเทคโนโลยีการเรียนรู้ต้องเริ่มต้นด้วยกระบวนการวางแผนที่ดี

เหตุใดแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้จึงมีความสำคัญ

การวางแผนเป็นเรื่องจำเป็นต่อความสำเร็จ การจัดทำแผนการใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ในโรงเรียนทั้งในปัจจุบันและในอนาคตทำให้โรงเรียนสามารถที่จะ :-

- วางแผนงานจากเป้าหมาย เพื่อหาวิธีบูรณาการเทคโนโลยีการเรียนรู้เข้ากับกระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการบริหาร ซึ่งประกอบด้วย:

- การทบทวนการใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ
- การจัดหาวิธีการใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุด ภายใต้สภาพแวดล้อมของโรงเรียน เพื่อปรับปรุงการเรียนรู้ของนักเรียนให้ดีขึ้น
- การตรวจสอบวิธีการใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ในแต่ละจุด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการปรับปรุงการเรียนรู้ของนักเรียนให้ดีขึ้น
- การกำหนดผลลัพธ์ที่ต้องการจากกรณีศึกษาต่างๆ
- **สำรวจทางเลือกในการใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้** เพื่อช่วยในการตัดสินใจเลือกใช้เครื่องมือและซอฟต์แวร์ที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียน แผนที่จะจัดทำจะต้อง :
  - ทำให้การลงทุนใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ มีส่วนช่วยสนับสนุนกลยุทธ์ที่จะทำให้เป้าหมายของโรงเรียนประสบความสำเร็จ
  - ประเมินความพยายามที่จะต้องใช้ในการวางแผนการดำเนินงาน และการสนับสนุนการนำเทคโนโลยีการเรียนรู้มาใช้
  - กำหนดให้เครื่องมือและซอฟต์แวร์ มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับงานที่ดำเนินการโดยพิจารณาทางเลือกต่างๆ อย่างมีเหตุผล รวมทั้งการนำเสนอประสมมาเป็นเครื่องมือด้วย

- กำหนดเรื่องการซ่อมบำรุงเครื่องมือ และซอฟต์แวร์ เป็นอย่างดี
- กำหนดทางเลือกสำหรับการหาทดแทนและการเพิ่มพูนสมรรถนะ(upgrade) ทั้งของฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ให้ดีขึ้น
- ดำเนินการใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ และคุ้มค่า
- กำหนดกรอบเวลา ระบุถึงการนำฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์มาใช้ในปัจจุบันและในอนาคต
- ประเมินผลกระทบของแหล่งทรัพยากรจากโรงเรียนอื่น แหล่งทรัพยากรจากโรงเรียนอื่นอาจมีอิทธิพลต่อการเลือกใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ หรือกรอบเวลาในการใช้ ทั้งนี้รวมถึงการพิจารณาในด้านงบประมาณ สถานที่ และตัวบุคคลเป็นส่วนประกอบ

การออกแบบเทคโนโลยีการเรียนรู้รวมทั้งเครือข่าย สามารถทำได้หลายวิธี ขึ้นอยู่กับเป้าหมายที่ต้องการและสภาพความเป็นจริงในด้านงบประมาณ

การตัดสินใจขึ้นอยู่กับว่าโรงเรียนต้องการจะใช้เทคโนโลยีที่มีสมรรถนะระดับใด และจะเปลี่ยนเป็นระดับใดจึงจะดีและเหมาะสม

การใช้ประโยชน์สูงสุดจากงบประมาณและความพยายามของโรงเรียน

วัตถุประสงค์หลักอย่างหนึ่งของการพัฒนาแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้ก็คือ การหาวิธีการปรับปรุงการเรียนรู้ของนักเรียนให้ดีที่สุด ด้วยเทคโนโลยีการเรียนรู้ จากงบประมาณและความพยายามที่มีอยู่ในระดับหนึ่ง การบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้ ต้องมีการประเมินผลทางเลือกในการใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ ลักษณะสำคัญที่ต้องประเมินมีดังต่อไปนี้

- **ความยืดหยุ่น (Flexibility)**

เทคโนโลยีการเรียนรู้สามารถนำมาปรับใช้ได้กับ

- สารการเรียนรู้ใหม่ในหลักสูตร
- การเปลี่ยนแปลงขนาดชั้นเรียน
- ความต้องการในการประยุกต์ใช้งานที่แตกต่างกันในกิจกรรมต่างๆ
- วิธีการใช้งานคอมพิวเตอร์ที่แตกต่างกันในแต่ละจุดของโรงเรียน
- การนำเทคโนโลยีใหม่มาเชื่อมต่อ

- **อายุการใช้งาน (Life cycle)**

สภาพของอุปกรณ์ต้องพิจารณาว่า :

- คงทนจนถึงที่สุดของเวลาที่กำหนดในการใช้งานก่อนการเปลี่ยนเครื่องใหม่หรือไม่
- เหมาะสมกับอนาคตหรือไม่

เครื่องมือบางชนิดมีอายุการใช้งานที่สั้นอย่างไม่มีทางหลีกเลี่ยง โรงเรียนต้องเข้าใจถึงข้อจำกัดในเรื่องนี้ และต้องวางแผนสำหรับการหาเทคโนโลยีมาทดแทนในระยะต่อไป

พิจารณาค่าใช้จ่ายรวมของการลงทุนด้านเทคโนโลยีการเรียนรู้ตลอดอายุการใช้งานของอุปกรณ์ ค่าใช้จ่ายดังกล่าวประกอบด้วย การฝึกอบรม การจัดซื้ออุปกรณ์ครั้งแรก การสนับสนุน และการเพิ่มสมรรถนะของเครื่อง เป็นต้น

- **สามารถเพิ่มสมรรถนะได้ (Upgradability)**

เครือข่ายและเครื่องมือจะต้อง :

- เพิ่มคุณลักษณะได้ เพื่อก้าวให้ทันกับมาตรฐานที่เพิ่มขึ้นในด้านความเร็วและความสามารถในการทำงาน
- ตามเทคโนโลยีให้ทัน โดยต้องคำนึงว่าการเปลี่ยนอุปกรณ์ที่มีอยู่ในปัจจุบันเพื่อให้ทันกับเทคโนโลยีที่พัฒนาขึ้นใหม่ในอนาคตเป็นสิ่งจำเป็นหรือไม่ โรงเรียนต้องเข้าใจถึงข้อจำกัดของเทคโนโลยี และวางแผนสำหรับการเปลี่ยนแปลงในโอกาสที่เหมาะสม

- **ความสามารถในการขยายงาน (Scalability)**

ต้องคำนึงว่า เครื่องมือที่ใช้ในปัจจุบันสามารถนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพถ้าหากมีการขยายเครือข่ายในอนาคต

การพิจารณาในประเด็นต่างๆ ดังกล่าวมาแล้วระหว่างกระบวนการวางแผนจะช่วยให้การจัดการด้านผลกระทบและการลงทุนที่อาจเกิดขึ้นเมื่อมีการเพิ่มเทคโนโลยีในอนาคตสามารถดำเนินการได้ง่ายขึ้น

องค์ประกอบของแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้

แผนเทคโนโลยีการเรียนรู้ ควรมียุทธศาสตร์ประกอบดังต่อไปนี้

- วัตถุประสงค์ และลำดับความสำคัญทางการศึกษาและการบริหาร เป็นสิ่งที่ต้องมีและต้องทำการตกลงกันก่อนการจัดทำแผน เพื่อช่วยในการกำหนดความต้องการด้านหลักสูตร การจัดทำธรรมนูญโรงเรียน และด้านบริหาร
- รายชื่อของเทคโนโลยีการเรียนรู้ ทั้งฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ที่โรงเรียนมีอยู่ มีการบันทึกการใช้ประโยชน์และจุดแข็งจุดอ่อน และข้อจำกัดต่างๆ
- ทบทวนการปรับปรุงการใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ รวมถึงทางเลือกเกี่ยวกับการใช้สื่อประสม

- กำหนดทางเลือกของการแก้ปัญหาทางเทคนิค เพื่อให้สามารถสนองต่อวัตถุประสงค์ทางการศึกษาและทาง การบริหาร
- กำหนดวิธีการแก้ปัญหาตามแนวทางที่เลือกไว้
- กำหนดคุณสมบัติของบุคลากรระดับผู้ทำงาน เมื่อเริ่มทำงานผู้ทำงานจะต้องมีทักษะ และมีการทำสัญญาใน การทำงานเพื่อส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้
- กำหนดการพัฒนาบุคลากรด้านต่าง ๆ ความต้องการ ด้านการฝึกอบรม และการพัฒนาวิชาชีพเพื่อการใช้ เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพในห้องเรียน หรือในการ บริหาร ควรกำหนดให้มีการพัฒนาทั้งในด้านทักษะทาง เทคนิคและด้านหลักสูตร
- การเปลี่ยนแปลงอาคารเรียน (เช่น ไฟฟ้า เครื่องปรับ อากาศ การสร้างบรรยากาศของความปลอดภัย) ที่ ต้องการหรือจำเป็นเพื่อสนับสนุนการแก้ปัญหาทางเทคนิค
- แผนงานสำหรับดำเนินการเกี่ยวกับมาตรการต่างๆ ของ เทคโนโลยีที่เลือกใช้ รวมทั้งการจัดขั้นตอนต่างๆ ตาม ความเหมาะสม
- กระบวนการปฏิบัติการ และมาตรการด้านความปลอดภัย ที่จะทำให้ได้ระบบความปลอดภัยที่มีคุณภาพสูง

- งบประมาณสำหรับการจัดซื้อใหม่ (ครั้งเดียว) จำเป็นต้องซื้อทั้งผลิตภัณฑ์และบริการซึ่งถือว่าเป็นต้นทุนการซื้อหนึ่งครั้ง
- งบประมาณดำเนินการที่จำเป็นสำหรับการบำรุงรักษาเทคโนโลยีภายหลังการติดตั้ง (อาจรวมถึงสัญญาปฏิบัติงานด้วย)
- การวางแผนเพื่อการขยายตัวของฮาร์ดแวร์ และการหาของใหม่ทดแทน

ผู้วางแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้

การรวบรวมทีมงาน

การจัดทำแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้จำเป็นต้องทำงานเป็นทีม จึงจะประสบความสำเร็จ ขั้นตอนแรกของการจัดทำแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้คือ การกำหนดตัวบุคคล และการจัดตั้งคณะทำงานจัดทำแผน

การรับรู้ข้อมูลข่าวสารโดยเท่าเทียมกัน

ในแต่ละขั้นตอนของการจัดทำแผน จำเป็นต้องมีบุคคลหลายกลุ่มเข้ามาเกี่ยวข้อง ดังนั้นจึงควรระบุผู้รับผิดชอบหลักตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการวางแผน และให้บุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งหมดได้รับรู้ข้อมูลตลอดการวางแผนโดยเท่าเทียมกันตั้งแต่เริ่มต้นจนจบ ซึ่งจะช่วยลดปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการสื่อสาร

ทีมงานวางแผนที่ประสบความสำเร็จ

การจัดทำแผนให้ประสบความสำเร็จ ต้องคัดเลือกบุคคลที่เข้าร่วมทีมงาน ประกอบด้วย

- บุคคลที่จะได้รับผลกระทบโดยตรงจากสิ่งที่จะนำมาใช้

ผู้ใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ทั้งหมดในโรงเรียน ได้แก่ ครู บรรณารักษ์ นักเรียน และผู้บริหาร ทีมงานไม่จำเป็นต้องประกอบด้วยทุกคนที่เกี่ยวข้อง แต่ต้องประกอบด้วยตัวแทนของทุกกลุ่ม ซึ่งรวมถึงตัวแทนของวิชาหลักทุกวิชา ครูที่มีความรู้อย่างดีเกี่ยวกับวิธีการเรียนการสอน และทุกคนที่ทราบถึงความต้องการด้านการบริหารของโรงเรียน

ผู้แทนในทีมงานทุกคน ต้องมีความเข้าใจเป็นอย่างดีในสาขาวิชาที่ตนสนใจ และควรมีสมาชิกที่มีความเข้าใจถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากเทคโนโลยีการเรียนรู้ในสาขาวิชาที่ตนถนัด

สมาชิกหลักของทีมงาน และผู้ที่จะต้องมีบทบาทในการนำเทคโนโลยีการเรียนรู้มาใช้ ควรจะต้องมีส่วนเข้ามาเกี่ยวข้องกับกระบวนการวางแผนตั้งแต่เริ่มต้น

- บุคคลผู้เกี่ยวข้องโดยตรงกับการปฏิบัติและการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้

ได้แก่ ผู้ประสานงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศหนึ่งคน (ถ้าโรงเรียนมี) หรือครูที่คุ้นเคยกับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ซึ่งสามารถรับผิดชอบดูแลการติดตั้ง และสนับสนุนการทำงานของเทคโนโลยีการเรียนรู้ตามที่ได้วางแผนไว้ ควรมีการแต่งตั้งตำแหน่งผู้ประสานงานเทคโนโลยีสาร

สนเทศ (IT Coordinator) และหากจำเป็นก็ควรมีการฝึกอบรมด้วย

- **ผู้อุปถัมภ์ ผู้ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ**
ได้แก่ ครูใหญ่ หรือผู้ช่วยครูใหญ่ สมาชิกสภาโรงเรียน คณะกรรมการการศึกษา ผู้จัดการฝ่ายการเงิน หรือธุรกิจ หรือหุ้นส่วนทางธุรกิจ หรือผู้สนับสนุนด้านการเงินการงบประมาณ ควรมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน ตั้งแต่เริ่มดำเนินการ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการตัดสินใจขั้นตอนสุดท้ายของการทำแผนด้วย
- **ผู้ดูแลอาคารสถานที่**
บุคคลกลุ่มนี้จะมีส่วนช่วยในด้านการเปลี่ยนแปลงที่จำเป็น เกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสถานที่ของโรงเรียน เช่น การเพิ่มกระแสไฟฟ้า การติดตั้งเครื่องปรับอากาศ ระบบความปลอดภัยของห้อง หรือการติดตั้งท่อสำหรับเดินสายไฟ และการวางสายเคเบิลเพื่อติดตั้งเครือข่าย
- **ผู้เชี่ยวชาญ**
ควรมีผู้เชี่ยวชาญสาขาต่างๆ ให้คำปรึกษาด้านเทคนิค และรายละเอียดด้านอื่นในกระบวนการวางแผน “ผู้เชี่ยวชาญ” เหล่านี้อาจเป็นที่ปรึกษาจากภายนอกที่โรงเรียนให้ค่าตอบแทนสำหรับเป็นค่าบริการ หรือเป็นสมาชิกเพื่อนร่วมงาน นักเรียนหรือผู้ปกครองผู้มีประสบการณ์ในการ

ดำเนินการเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้เชี่ยวชาญ
อาจประกอบด้วย :

- บุคคลที่มีประสบการณ์ในการบูรณาการเทคโนโลยี
การเรียนรู้กับการเรียนการสอน ประสบการณ์นี้อาจ
ได้รับมาจากโรงเรียนอื่นซึ่งได้ทำการบูรณาการเทคโนโลยีการ
เรียนรู้ในชั้นเรียนมาแล้ว
- บุคคลที่มีความรู้ด้านระเบียบวิธีการบริหารโรงเรียน
- บุคคลผู้มีความเชี่ยวชาญในผลิตภัณฑ์ประเภทต่างๆ
ของเทคโนโลยีสารสนเทศและมีความสามารถในการ
นำเอาเทคโนโลยีเหล่านี้ไปใช้
- บุคคลที่มีความเชี่ยวชาญในการออกแบบ ติดตั้ง
เครือข่ายและการจัดทำแผนเตรียมการทำเครือข่าย
และแผนการย้ายสถานที่
- บุคคลที่มีความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติการ และบำรุง
รักษาระบบข้อมูลสารสนเทศ

ในบรรดาทีมงานทั้งหมดสมาชิกของทีมงานส่วนหนึ่งไม่จำเป็นต้องมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในทุกขั้นตอนของการจัดทำแผน อย่างไรก็ตาม สมาชิกกลุ่มนี้จะเป็นที่ต้องการสำหรับบางขั้นตอนเท่านั้น เป้าหมาย คือ ต้องการให้ทีมงานทุกคนมีส่วนเกี่ยวข้องตั้งแต่ระยะแรก ของกระบวนการเพื่อกำหนดความต้องการ การรับข้อเสนอแนะ และความร่วมมือจากทุกคนและให้ทีมงานทุกคนได้รับข่าวสาร และให้คำปรึกษาหารือได้โดยตลอด

การเตรียมทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้

ในตอนเริ่มต้นของกระบวนการวางแผน ที่ทีมงานควรประเมินความต้องการที่จะได้รับความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อช่วยในการเตรียมการ และรวมแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้เข้าด้วยกัน ซึ่งความช่วยเหลืออาจได้มาจากหลายแหล่ง

ความร่วมมือกับภายนอก

การเยี่ยมชม และพูดคุยกับโรงเรียนอื่นเพื่อเรียนรู้ประสบการณ์การดำเนินงานการใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ของโรงเรียน จะทำให้ได้ข้อมูลที่มีคุณค่าสำหรับนำมาใช้ในกระบวนการวางแผนในโรงเรียนของตนเอง

นอกจากนี้ การสร้างความร่วมมือกับโรงเรียนอื่นในพื้นที่ซึ่งมีปัญหาทางเทคโนโลยีที่คล้ายคลึงกัน ก็จะมีส่วนช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและทรัพยากรเพื่อช่วยในการวางแผนและการปฏิบัติงานเกี่ยวกับเทคโนโลยีการเรียนรู้ในโรงเรียนอีกด้วย

วิธีการวางแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้

การวางแผน : กระบวนการในขณะปฏิบัติการ

การวางแผนในระดับโรงเรียน เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติการ ดังนั้นแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้จึงไม่ใช่แผนตายตัว หากแต่สามารถเปลี่ยนแปลงได้อย่างต่อเนื่อง การจัดทำแผนและการดูแลแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างสม่ำเสมอครบวงจร

แผนเทคโนโลยีการเรียนรู้ ต้องสอดคล้องกับธรรมนูญโรงเรียนและแผนอื่นที่โรงเรียนมีอยู่แล้ว เมื่อโรงเรียนได้พัฒนาแผนเบื้องต้นแล้วต้องประเมินอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับความต้องการในด้านเทคโนโลยีการเรียนรู้ ในขณะเดียวกันก็ควรมีการปรับปรุงเป้าหมาย

ด้านเทคโนโลยีของโรงเรียนให้ทันสมัย และมีการปรับปรุงแผนเพื่อ
ผลสำเร็จของการดำเนินงาน

วิสัยทัศน์

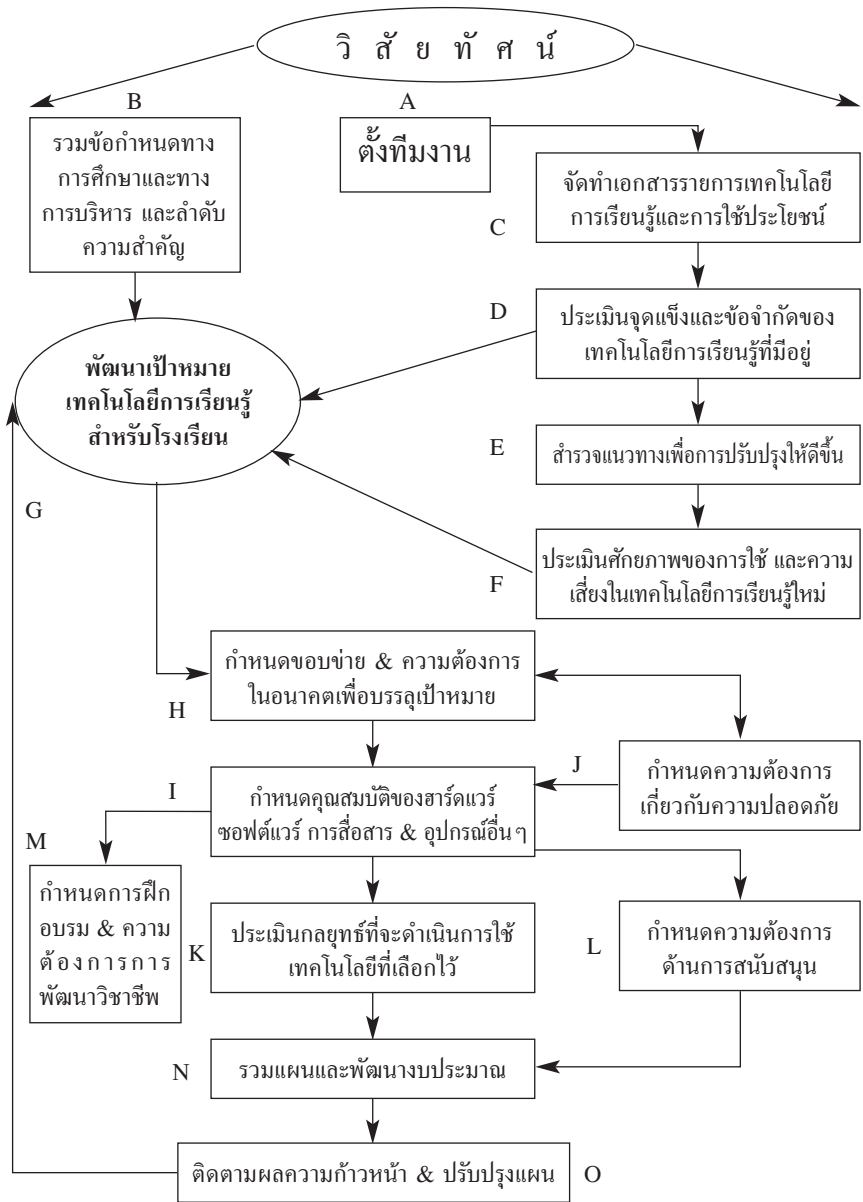
การพัฒนาแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้ เป็นวิสัยทัศน์โดยรวม
ของโรงเรียน จึงควรกำหนดให้เทคโนโลยีการเรียนรู้เป็นส่วนสำคัญ
ของวิสัยทัศน์ทางการศึกษาของโรงเรียน ดังนั้น เมื่อมีการวาง
เป้าหมายเกี่ยวกับเทคโนโลยีการเรียนรู้ ผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์จึง
เป็นเป้าหมายที่สำคัญ

ก่อนเริ่มต้นวางแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้ ต้องมีการจัดทำ
วิสัยทัศน์ และต้องเป็นวิสัยทัศน์ที่ฝ่ายบริหารหลักของโรงเรียนมี
ความเห็นพ้องร่วมกัน

การวางแผนงานต่าง ๆ

รูป 3.1 แสดงให้เห็นถึงกระบวนการพัฒนาแผนเทคโนโลยี
การเรียนรู้สำหรับโรงเรียน และงานหลักที่ทีมงานวางแผนจะต้อง
ปฏิบัติเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าประเด็นสำคัญทุกประเด็นของแผนจะ
ได้รับการพิจารณาทั้งหมด

รูปที่ 3.1 การจัดทำแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้

งาน A : การตั้งทีมงาน

ขั้นตอนแรกของการพัฒนาแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้ คือ การตั้งทีมงานวางแผน ทีมงานวางแผนจะทำงานเกี่ยวกับการวางแผน ในหลายด้าน องค์ประกอบของทีมงานขึ้นอยู่กับลักษณะของงานที่รับผิดชอบ และสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับลักษณะของงานที่ต้องดำเนินการ

งาน B : รวมข้อกำหนดทางการศึกษา การบริหาร และการจัดลำดับความสำคัญ

สิ่งสำคัญที่ต้องทำในการกำหนดความต้องการเทคโนโลยีการเรียนรู้คือ การสร้างความชัดเจนในเบื้องต้นเกี่ยวกับความต้องการโดยรวมและวัตถุประสงค์ของสาขาวิชาที่จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ สำหรับการกำหนดเป้าหมายอาจจัดทำแยกต่างหาก โดยให้อยู่ในส่วนของธรรมนูญโรงเรียน หรืออยู่ในแผนหลักสูตรและการบริหาร

โรงเรียนต้องเขียนถ้อยแถลงที่แสดงถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ต้องการทั้งในการจัดการเรียนการสอนและในการบริหารของโรงเรียน ต้องมีการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายที่กำหนด รวมถึงสิ่งที่จะต้องทำเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเหล่านี้

ควรดำเนินการรวบรวมข้อมูลเหล่านี้ และแสดงความเห็นพ้องร่วมกันก่อนที่จะมีการจำกัดความเกี่ยวกับเป้าประสงค์ทางเทคโนโลยีการเรียนรู้ของโรงเรียน สมาชิกของทีมงานวางแผน (ตัวแทนจากครูนับว่าเหมาะสมที่สุด) ควรจะมั่นใจว่ามีข้อมูลนี้อยู่

พร้อมแล้วและอยู่ในรูปของเอกสารสำหรับการเตรียมการเพื่อการทำ
แผนเทคโนโลยีการเรียนรู้

งาน C : การจัดทำเอกสารรายการเทคโนโลยีการเรียนรู้และ การใช้ประโยชน์

ก่อนที่จะตัดสินใจเกี่ยวกับเส้นทางในอนาคตของเทคโนโลยี
การเรียนรู้ในโรงเรียน จำเป็นต้องรู้สมรรถภาพและสมรรถนะทางด้าน
เทคโนโลยีของโรงเรียน ควรตรวจสอบเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ
และการสื่อสารที่โรงเรียนใช้อยู่ในปัจจุบันทบทวนว่ามีทรัพยากรอะไรบ้าง
และมีการใช้ไปอย่างไร

การตรวจสอบต้องคำนึงถึงสิ่งต่างๆ ดังนี้

- **การใช้เทคโนโลยี**

ปริมาณการใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ในแต่ละรายวิชาหลัก
มีมาก ปานกลาง หรือไม่มีการใช้

- **การเข้าถึงเทคโนโลยี**

ความสะดวกของการเข้าถึงเทคโนโลยีของนักเรียน และ
ครูผู้ใช้สามารถเข้าถึงอย่างอิสระเป็นระบบ และมีโอกาส
ได้ใช้สื่อประเภทอื่นๆ เช่น สื่อประสม หรืออินเทอร์เน็ต
หรือไม่

- **ฮาร์ดแวร์**

มีการทำรายการเครื่องมือทั้งหมด ระบุรายละเอียดเกี่ยวกับ
รูปแบบ (ผู้ผลิต คุณสมบัติทางเทคนิคอย่างกว้างๆ) อายุ
การใช้งาน สภาพตำแหน่งที่ติดตั้ง และลักษณะพิเศษ
เช่น การ์ดแลน โมเด็ม และจอภาพขนาดใหญ่ เป็นต้น

- **ซอฟต์แวร์**
ซอฟต์แวร์ที่ใช้อยู่มีประโยชน์เพียงใด ใช้สำหรับทำอะไร มีคุณค่าทางการศึกษาเพียงใด ใช้ง่ายเพียงใด ใช้ประโยชน์ได้เต็มศักยภาพหรือไม่
- **งบประมาณ**
มีการกำหนดงบประมาณไว้สำหรับการพัฒนาวิชาชีพ/ การฝึกอบรม การจัดซื้อฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ การซ่อมบำรุงและการสนับสนุน
- **การสนับสนุนเจ้าหน้าที่**
โรงเรียนจัดบริการอะไรให้บ้าง มีการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนภายในชั้นเรียนบ้างหรือไม่ มีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับซอฟต์แวร์ใหม่อย่างสม่ำเสมอหรือไม่ การซ่อมบำรุงเป็นอย่างไร
- **ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของเจ้าหน้าที่**
อัตราส่วนระหว่างครูที่มีทักษะ ครูที่มีความกังวลเรื่องเทคโนโลยีใหม่ และครูที่ยังขาดทักษะเบื้องต้นเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นอย่างไร
- **การพัฒนาวิชาชีพ**
  - การจัดการในปัจจุบันเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะคอมพิวเตอร์ หรือกลยุทธ์สำหรับการใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ในการเรียนการสอน

- เจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้บริหาร และผู้แทนครูจากทีมงานวางแผน เป็นกลุ่มคนที่เหมาะสมที่สุดในการทบทวนงานขั้นตอนนี้

บทบาทที่ควรทำ มีดังนี้

- ครูที่มีความคุ้นเคยกับการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน และหลักสูตร มีหน้าที่จัดทำสรุปการใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้อในการเรียนการสอนทั้งโรงเรียน และทบทวนเรื่องการพัฒนาวิชาชีพในปัจจุบัน
- เจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์ทางคอมพิวเตอร์ มีหน้าที่จัดทำเอกสารเกี่ยวกับเครื่องมือด้านเทคนิค และซอฟต์แวร์ที่โรงเรียนมีอยู่
- เจ้าหน้าที่ประจำสำนักงาน มีหน้าที่จัดทำเอกสารแสดงวิธีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในด้านกระบวนการ และระเบียบวิธีทางการบริหารของโรงเรียน

ผลที่ได้จากการทำงานขั้นนี้ คือเอกสารเกี่ยวกับ*เทคโนโลยีการเรียนรู้ที่มีอยู่ในโรงเรียน* เอกสารขั้นนี้จะมีรายการเกี่ยวกับเครื่องมือและซอฟต์แวร์ที่มีอยู่ รวมทั้งสรุปรายการการใช้ประโยชน์จากเครื่องมือเหล่านี้

งาน D : ประเมินจุดแข็งและข้อจำกัดของเทคโนโลยีการเรียนรู้ ที่มีอยู่

การตรวจสอบเทคโนโลยีการเรียนรู้ที่มีอยู่นั้น ต้องประเมินด้วยว่าเครื่องมือเหล่านี้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพียงใดในการทำให้เกิดผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย

ผู้ที่สามารถทำการประเมินได้คือ สมาชิกในทีมงานที่รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับงานที่ผ่านมา ในการประเมินควรพิจารณาด้วยว่างานใดที่เทคโนโลยีที่มีอยู่แล้วทำได้ดี และงานใดที่เป็นข้อจำกัดสำหรับเทคโนโลยีการเรียนรู้ที่มีอยู่

ผลที่ได้รับจากการทำงานในขั้นนี้จะเป็นส่วนที่นำไปเพิ่มเติมไว้ในเอกสารเทคโนโลยีการเรียนรู้ที่มีอยู่ในโรงเรียน เป็นการสรุปจุดแข็งจุดอ่อน และข้อจำกัดของเทคโนโลยีการเรียนรู้ที่ใช้อยู่ในโรงเรียน

งาน E : สำรวจแนวทางเพื่อการปรับปรุงให้ดีขึ้น

โรงเรียนต้องหาหนทางที่จะทำให้การใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นทั้งในการเรียนการสอน และการปฏิบัติการของโรงเรียน ตลอดจนการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ดีกว่าเดิมด้วย การทำงานในขั้นตอนนี้เป็นการค้นหาวิถีทางที่ดีกว่าเดิมในการทำงาน โดยต้องมุ่งความสนใจไปที่ข้อจำกัดซึ่งได้ระบุไว้ในงานขั้นตอนที่ผ่านมา และสำรวจหาช่องทางเพื่อการปรับปรุงให้ดีขึ้น ในเรื่องนี้ต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ :

- การใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์ที่ดีขึ้น เพื่อการบรรลุผลที่ต้องการซึ่งประกอบด้วย
  - การปรับปรุงการเรียนรู้ของนักเรียนในแต่ละวิชาหลัก
  - ระดับของการบูรณาการเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ในแต่ละชั้น
  - การพัฒนาวิชาชีพของครูในด้านเทคนิคการสอนที่มีประสิทธิผลกว่าเดิมโดยการใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้
  - การกระจายการใช้เครื่องมือแบบใหม่
  - ต้องมีการเปลี่ยนแปลงคุณสมบัติของเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของโรงเรียน
- ศักยภาพในการเพิ่มสมรรถนะ(upgrade) เครื่องมือหรือซอฟต์แวร์
- การนำเทคโนโลยีการเรียนรู้ใหม่มาใช้
ประเด็นที่ควรได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ ได้แก่
- ผลการวิจัยเกี่ยวกับวิธีใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผลที่สุดในการปรับปรุงการเรียนรู้ของนักเรียนในแต่ละวิชาหลัก
- ผลการปฏิบัติที่มีประสิทธิผลที่สุดในโรงเรียน โดยวิธีการที่ดีที่สุดในการค้นหาคำตอบ ได้แก่ การไปเยี่ยมชม การสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้กับโรงเรียนอื่น และการศึกษาทบทวนข้อมูลในกรณีศึกษาต่าง ๆ

ทีมงานที่ทำงานในชั้น C และ D จะต้องเกี่ยวข้องในการตรวจสอบนี้ด้วย นอกจากนี้อาจจะปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ(ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน) เกี่ยวกับวิธีการในการปรับปรุงให้ดีขึ้น ผู้เชี่ยวชาญผู้สามารถเพิ่มข้อมูลที่มีคุณค่าได้ด้วย ครูและผู้นำจากโรงเรียนอื่น ผู้ออกแบบ/สถาปนิก เครื่องข่าย ที่ปรึกษาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และบุคคลอื่นๆ ที่มีประสบการณ์ในการบูรณาการเทคโนโลยีการเรียนรู้ เข้ากับการเรียนการสอน

งาน F : ประเมินศักยภาพของการใช้และความเสี่ยงในเทคโนโลยีการเรียนรู้ใหม่

นอกจากการหาวิธีการปรับปรุงแล้ว ทีมงานวางแผนจะต้องประเมินความเสี่ยงเชิงเปรียบเทียบเทคโนโลยีการเรียนรู้แต่ละชนิดที่มีการเสนอแนะให้ใช้ด้วย

การนำเทคโนโลยีซึ่งเป็นของใหม่มาใช้ในโรงเรียน (ถึงแม้ว่าโดยตัวเทคโนโลยีเองจะไม่ใช่ของใหม่) นับเป็นความเสี่ยงอย่างหนึ่ง จึงจำเป็นต้องประเมินความเสี่ยงเหล่านี้เพื่อเปรียบเทียบกับประโยชน์ที่จะได้รับจากเทคโนโลยีใหม่ ผลที่จะได้จากการประเมินจะถูกนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการตัดสินใจเกี่ยวกับการเลือกใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ที่เหมาะสมที่สุดภายใต้ความเสี่ยงที่ยอมรับได้

นอกจากนี้ ขณะที่น่าเอาเทคโนโลยีการเรียนรู้ใหม่มาใช้ อาจเกิดความเสี่ยงเกี่ยวกับการมองข้ามเป้าหมายของหลักสูตร และความล่าช้าในเรื่องหลักสูตร ดังนั้นการพัฒนาแผนร่วมกันระหว่างแผนการศึกษา กับแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งสำคัญ ถ้า

จำเป็นอาจจะต้องมีการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกระหว่างระยะเวลาเปลี่ยนถ่ายเพื่อให้บรรลุเป้าหมายโดยรวม

ผลที่ได้จากการปฏิบัติจากงานในขั้น E และ F จัดทำเป็นเอกสารเรื่อง *โอกาสสำหรับเทคโนโลยีการเรียนรู้* ซึ่งเป็นร่างทางเลือกต่างๆ สำหรับการนำเทคโนโลยีการเรียนรู้มาใช้หรือนำมาปรับปรุงการเรียนรู้ และความเสี่ยงของการใช้เทคโนโลยีในแต่ละด้าน

งาน G : การพัฒนาเป้าหมายเทคโนโลยีการเรียนรู้สำหรับโรงเรียน

งานในขั้นตอนนี้ ถือว่าเป็นงานสำคัญในการพัฒนาแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้ของโรงเรียน เพราะเป็นเรื่องของการวางแผนเกี่ยวกับสิ่งที่โรงเรียนต้องการจะบรรลุความสำเร็จด้วยการใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ในระยะยาว การกำหนดเป้าหมายต่างๆ เกี่ยวกับ “ทิศทาง” อาจเป็นการสรุปแนวคิดที่สำคัญเกี่ยวกับความต้องการและวัตถุประสงค์ของโรงเรียน ในปีหน้าหรืออีกหลายปีถัดไป

สมาชิกสำคัญทั้งหมดในทีมงานวางแผน จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับงานขั้นตอนนี้ สมาชิกในทีมงานหนึ่งหรือสองคนอาจได้รับเลือกให้จัดทำร่างของเป้าหมายด้านเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับโรงเรียน สิ่งที่จะต้องพิจารณาในการกำหนดเป้าหมายเหล่านี้ ได้แก่ :

- เอกสาร เรื่อง *เทคโนโลยีการเรียนรู้ที่โรงเรียนมีอยู่* ซึ่งระบุสิ่งที่มีอยู่ และข้อจำกัดต่างๆ

- เอกสาร เรื่อง *โอกาสสำหรับเทคโนโลยีการเรียนรู้* ซึ่งเน้นถึงศักยภาพที่จะปรับปรุงการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ในโรงเรียน
- ข้อกำหนดและลำดับความสำคัญทางการศึกษาและการบริหาร

เอกสารร่างเป้าหมายอาจมาจากการระดมสมองของทีมงานวางแผนทั้งหมดเพื่อปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และทำความตกลงร่วมกัน หลังจากนั้นควรนำมารวมไว้ในเอกสาร *“เป้าหมายเทคโนโลยีการเรียนรู้”* การกำหนดเป้าหมายจะต้องมีการปรับปรุงเมื่อได้บรรลุวัตถุประสงค์แล้ว ลำดับความสำคัญถูกเปลี่ยนแปลง หรือเมื่อมีเทคโนโลยีใหม่ ทั้งนี้เพื่อให้เป้าหมายมีความทันสมัยอยู่เสมอ

งาน H : กำหนดขอบข่ายและความต้องการในอนาคตเพื่อบรรลุเป้าหมาย

เมื่อกำหนดเป้าหมายเทคโนโลยีการเรียนรู้แล้ว ก็จำเป็นต้องพัฒนาแผนเพื่อกำหนดวิธีการที่จะทำให้โรงเรียนบรรลุเป้าหมายเหล่านี้ได้

ขั้นตอนแรกของการพัฒนาแผนนี้ ได้แก่ กำหนดขอบข่ายสำหรับการวางแผนงาน ในขณะที่เป้าหมายอาจมุ่งไปที่วัตถุประสงค์ของเทคโนโลยีการเรียนรู้ในหลายปีข้างหน้า แผนที่โรงเรียนจัดทำอาจจะเป็นแผนหนึ่งปี สองปี สามปี หรือมากกว่านั้น โดยกำหนดว่าโรงเรียนจะบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายเหล่านี้ได้อย่างไร

โรงเรียนแห่งหนึ่งอาจจะแบ่งขั้นตอนการดำเนินงานสำหรับเป้าหมายการใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ทั้งหมดออกเป็นช่วงเวลาหลายปี ในขณะที่บางโรงเรียนอาจจะวางแผนเป็นรายปีตามการจัดสรรงบประมาณ โดยกำหนดสิ่งที่จะต้องทำภายในช่วงเวลาสั้นๆ ซึ่งเป็นขั้นตอนหนึ่งของการก้าวไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายในระยะยาว

สมาชิกที่เป็นหลักของทีมงานวางแผนควรเข้ามามีส่วนร่วมกับงานนี้ เพื่อกำหนดสิ่งต่อไปนี้ :

- เทคโนโลยีการเรียนรู้ที่ต้องการ เช่น เครื่องฉาย เครื่องคอมพิวเตอร์ สิ่งอำนวยความสะดวกด้านสื่อประสม การเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต อีเมล ซอฟต์แวร์ ฯลฯ
- โรงเรียนต้องการใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้อย่างไร และใช้ที่ไหน
- จัดลำดับความสำคัญสำหรับสิ่งที่ต้องการทั้งหมด

สำหรับการกำหนดความต้องการในอนาคตของโรงเรียน โปรดดูที่หัวข้อ **เป้าหมายของโรงเรียนที่ต้องการบรรลุ**

งาน I : กำหนดคุณสมบัติของฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ การสื่อสาร และอุปกรณ์อื่นๆ

เมื่อกำหนดความต้องการในอนาคตของโรงเรียนแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการกำหนดฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ และเทคโนโลยีการสื่อสารที่จำเป็นเพื่อสนองความต้องการเหล่านี้ นอกจากนี้ยังต้องพิจารณาถึงความต้องการอุปกรณ์อื่นๆ ที่เป็นผลสืบเนื่องจากการเลือกใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้บางประเภทด้วย เช่น เครื่องปรับอากาศ เครื่องใช้ในสำนักงาน การกันห้อง ฯลฯ

เจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับเทคโนโลยีการเรียนรู้ และผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิคจำเป็นต้องเข้ามาเกี่ยวข้องกับงานนี้

ถ้าต้องการศึกษารายละเอียดในการกำหนดฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ และการสื่อสารที่เหมาะสมกับความต้องการของโรงเรียน โปรดดูที่ หัวข้อ **เครื่องมือทางเทคนิคที่จำเป็น** และถ้าต้องการรายละเอียดเกี่ยวกับเครื่องมืออื่นที่ต้องการกำหนดไว้ในแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้ ให้ดูเรื่อง**เครื่องมืออื่นที่จำเป็น**

งาน J : กำหนดความต้องการความปลอดภัย

ความปลอดภัยนับเป็นองค์ประกอบสำคัญของความสำเร็จของการดำเนินงานด้านเทคโนโลยีการเรียนรู้ งานขั้นตอนนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อระบุความเสี่ยง และการคุกคามด้านความปลอดภัยที่สำคัญต่อเทคโนโลยีการเรียนรู้ของโรงเรียน (รวมเครือข่ายและระบบของโรงเรียน) แล้วจึงกำหนดประเภทของมาตรการรักษาความปลอดภัยที่เหมาะสมที่สุดที่จะใช้เพื่อให้เกิดความเสี่ยงน้อยที่สุด

รายละเอียดสำหรับกำหนดเรื่องการรักษาความปลอดภัยในเทคโนโลยีของโรงเรียน โปรดดูในตอนที่ว่าด้วย**การรักษาความปลอดภัยที่จำเป็น**

งาน K : ประเมินกลยุทธ์ในการใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ที่เลือกไว้

เมื่อทีมงานวางแผนได้กำหนดองค์ประกอบต่างๆ ของเทคโนโลยีการเรียนรู้ที่โรงเรียนต้องการเพื่อสนองต่อวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และการบริหารแล้วขั้นต่อไปเป็นการวางกรอบสำหรับการนำส่วนต่างๆ เหล่านี้มาใช้

เจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับเทคโนโลยีการเรียนรู้ รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิคจำเป็นต้องทำงานร่วมกับผู้แทนของแต่ละวิชาที่ได้รับผลจากการดำเนินงานนี้ เพื่อกำหนดวิธีการที่ดีที่สุดในการดำเนินการแก้ปัญหาเทคโนโลยีที่เสนอมานี้ ผลที่ได้คือเอกสาร **แผนการปฏิบัติเกี่ยวกับเทคโนโลยีการเรียนรู้** ควรจะรวมถึงการสนับสนุน การฝึกอบรม และการพัฒนาวิชาชีพด้วย

งานขั้นตอนนี้ต้องคำนึงถึงเรื่องต่างๆ ดังนี้ :

- ความเกี่ยวเนื่องของงาน คือ งานที่ต้องดำเนินการหลังจากที่งานอีกชิ้นหนึ่งเสร็จบริบูรณ์แล้ว
- กำหนดเวลาที่ต้องใช้ในการทำงานแต่ละประเภท และการกำหนดรายการของงาน
- ทางเลือกและขั้นตอนในการดำเนินการ
- ต้นทุน กำไร ผลกระทบของทางเลือกที่อาจเกิดขึ้น
- บทบาทและความรับผิดชอบ

รายละเอียดสำหรับพัฒนากลยุทธ์ในการดำเนินการ โปรดดูที่หัวข้อ **การจัดทำแผนปฏิบัติการเทคโนโลยีการเรียนรู้**

งาน L : กำหนดความต้องการด้านการสนับสนุน

การสนับสนุนด้านเทคนิคเกี่ยวกับเครือข่าย และอุปกรณ์ของโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้การลงทุนด้านเทคโนโลยีการเรียนรู้ของโรงเรียนเกิดผลสูงสุด ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการวางแผน ทีมงานวางแผนจะต้องกำหนดประเภท และระดับของการสนับสนุนทางเทคนิคที่จำเป็นเพื่อติดตามผลและรักษาสภาพการ

ลงทุนด้านเทคโนโลยีการเรียนรู้ รวมทั้งสนับสนุนผู้ใช้เทคโนโลยีการ
เรียนรู้ทั้งหมด

รายละเอียดสำหรับพิจารณาความต้องการด้านการ
สนับสนุนทางเทคนิคของโรงเรียน โปรดดูที่หัวข้อ **การสนับสนุนทาง
เทคนิคที่จำเป็น**

**งาน M : กำหนดการฝึกอบรมและความต้องการของการพัฒนา
วิชาชีพ**

ในการวางแผนเพื่อนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในโรงเรียน จะต้อง
บูรณาการเทคโนโลยีเหล่านี้เข้าสู่สภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอน
และการบริหารได้อย่างเหมาะสม ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เกิดการ
บูรณาการดังกล่าวคือ การฝึกอบรม

งานขั้นตอนนี้ ต้องมุ่งไปที่การฝึกอบรมที่จำเป็นสำหรับครู
นักเรียน ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่สนับสนุนด้านเทคนิค เพื่อความ
สำเร็จของการบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับการเรียนรู้

การพัฒนาวิชาชีพสำหรับเจ้าหน้าที่ทุกคน มีความสำคัญ
ต่อความสำเร็จโดยรวมของการนำเทคโนโลยีมาใช้ และเป็นสิ่งที่
จะต้องนำมาพิจารณาในระหว่างการวางแผนนี้ด้วย

โปรแกรมการพัฒนาวิชาชีพ ต้องสอดคล้องกับความ
ต้องการของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและเป้าหมายในวิชาชีพของครูด้วย
โปรแกรมควรช่วยให้ครูอยากใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ และต้องการ
เพิ่มพูนทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โปรแกรมการฝึกอบรมต้อง
ทำให้ครูมีความเข้าใจ และมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีการ

เรียนรู้ประเภทต่างๆ รวมทั้งสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือ สำหรับการเรียนรู้ในชั้นเรียนได้อย่างแท้จริง

โปรแกรมการฝึกอบรมพัฒนาวิชาชีพควรมีหลากหลาย ประเภท เพื่อให้ครูเลือกรับการฝึกอบรมได้

รายละเอียดเกี่ยวกับความต้องการ และกลยุทธ์ในการฝึกอบรมและพัฒนาวิชาชีพ โปรดดูที่หัวข้อ **การฝึกอบรมและการพัฒนาวิชาชีพที่จำเป็น**

งาน N : รวบรวมแผนและพัฒนางบประมาณ

เมื่อถึงขั้นตอนนี้ ส่วนต่างๆของแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้ จะต้องถูกนำมารวมกันเป็นแผนเดียวกัน ซึ่งเป็นการรวบรวมผลที่ได้ จากงานแต่ละขั้นตอนที่ได้ดำเนินการมาแล้ว เพื่อให้มั่นใจได้ว่างานที่ ทำมาทั้งหมดนี้เมื่อนำมารวมกันแล้วจะเกิดเป็นภาพที่สอดคล้องกับ ของวัตถุประสงค์ของโรงเรียน และมีวิธีการ ขั้นตอนที่นำไปสู่ ความสำเร็จ

ผลลัพธ์สุดท้ายที่ได้จากการวางแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้ ของโรงเรียนก็คือ งบประมาณเบื้องต้นซึ่งประมาณการค่าใช้จ่ายที่ ต้องใช้สำหรับการนำเทคโนโลยีการเรียนรู้ที่เลือกไว้มาใช้ในโรงเรียน งบประมาณนี้ควรประกอบด้วยค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อใหม่ครั้งเดียว และค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติการ นอกจากนี้ยังรวมถึงเงินที่ต้องจ่าย ในการติดตั้ง การซ่อมบำรุง ค่าเสื่อมราคา และค่าดำเนินการอื่น

ควรให้เจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์ในด้านผลิตภัณฑ์ และ บริการทางเทคโนโลยีการเรียนรู้ และผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิคที่เกี่ยวข้อง

เป็นผู้กร่างประมาณการค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีที่เลือกไว้
อย่างไรก็ตาม การตัดสินใจเรื่องงบประมาณในขั้นสุดท้ายจะอยู่ที่ทีมงาน
งานวางแผนที่มีอำนาจในด้านการให้งบประมาณ

รายละเอียดเกี่ยวกับการพัฒนางบประมาณด้านเทคโนโลยี
การเรียนรู้ โปรดดูที่หัวข้อ **การตั้งงบประมาณ**

**งาน O : ติดตามผลความก้าวหน้าและปรับปรุงแผนเทคโนโลยี
การเรียนรู้**

ดังได้กล่าวแล้วว่า การวางแผนเป็นกระบวนการที่ไม่รู้จบ
และต้องทำเป็นวงจร เป้าหมายและแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้จะต้อง
ได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ ใน
เมื่อลำดับความสำคัญได้เปลี่ยนไป และในเมื่อมีเทคโนโลยีใหม่เข้ามา
แทนที่

ทีมงานวางแผนต้องทำตัวให้ทันกับพัฒนาการ และต้อง
ติดตามความก้าวหน้าในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามแผน
เทคโนโลยีการเรียนรู้

รายละเอียดในการปรับปรุงแผน โปรดดูหัวข้อ **การวางแผน
การซ่อมบำรุงเทคโนโลยีการเรียนรู้**

ในตอนต่อไปจะกล่าวถึงรายละเอียดของงานด้านการวางแผน

ต้องการรู้ให้มากกว่านี้เกี่ยวกับ....	ดูที่หัวข้อ...
กำหนดความต้องการในอนาคตเพื่อบรรลุเป้าหมาย (งาน H)...	<i>เป้าหมายของโรงเรียนที่ต้องการบรรลุ</i>
การกำหนดความต้องการฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ และเครื่องมือสื่อสาร (งาน I) ...	<i>เครื่องมือทางเทคนิคที่จำเป็น</i>
กำหนดความต้องการเครื่องมืออื่น (งาน I)...	<i>เครื่องมืออื่นที่จำเป็น</i>
กำหนดความต้องการความปลอดภัย (งาน J)...	<i>การรักษาความปลอดภัยที่จำเป็น</i>
ประเมินกลยุทธ์ในการใช้เทคโนโลยีที่เลือกไว้ (งาน K)...	<i>การจัดทำแผนปฏิบัติการเทคโนโลยีการเรียนรู้</i>
การกำหนดความต้องการด้านการสนับสนุน (งาน L)...	<i>การสนับสนุนทางเทคนิคที่จำเป็น</i>
การกำหนดความต้องการฝึกอบรมและพัฒนาวิชาชีพ (งาน M)...	<i>การฝึกอบรมและพัฒนาวิชาชีพที่จำเป็น</i>
การพัฒนางบประมาณ (งาน N)...	<i>การตั้งงบประมาณ</i>
การติดตามความก้าวหน้าและปรับปรุงแผน (งาน O)...	<i>การวางแผนซ่อมบำรุงเทคโนโลยีการเรียนรู้</i>

เป้าหมายของโรงเรียนที่ต้องการบรรลุ

เมื่อเป้าหมายการใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ของโรงเรียนได้รับการยอมรับแล้ว สิ่งที่ต้องทำคือ กำหนดสิ่งที่จำเป็นเพื่อการบรรลุเป้าหมาย กำหนดความต้องการในอนาคตด้านเทคโนโลยีการเรียนรู้ของโรงเรียน แล้วจัดทำเป็นเอกสาร

มองที่โรงเรียนอื่น

การทบทวนเป้าหมายเทคโนโลยีการเรียนรู้ของโรงเรียนอื่น และความพยายามที่โรงเรียนเหล่านี้ได้ดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้นนับว่าเป็นเรื่องที่มีประโยชน์ สิ่งเหล่านี้จะเป็นข้อมูลสำหรับการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนของท่าน รวมทั้งช่วยในการ

กำหนดประเด็นในการปฏิบัติที่สอดคล้องกับเป้าหมาย ที่สำคัญคือ ข้อมูลจากโรงเรียนอื่นจะทำให้ได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณค่า จากผู้ที่มีความริเริ่มในเรื่องที่คล้ายคลึงกัน สามารถหลีกเลี่ยงความ ผิดพลาดราคาแพง และการทำผิดซ้ำซ้อนโดยไม่จำเป็น

รวบรวมความต้องการ

คำถามที่จะต้องตอบขณะที่ทำการรวบรวมความต้องการ สำหรับการใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ของโรงเรียนก็คือ โรงเรียนต้องการทำอะไรเกี่ยวกับเทคโนโลยีการเรียนรู้บ้าง

สิ่งซึ่งแสดงถึงความต้องการด้านเทคโนโลยีการเรียนรู้ของโรงเรียน ประกอบด้วย :

- การพิจารณาความต้องการของผู้ใช้ทั้งหมดที่มีศักยภาพในการใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ และต้องมั่นใจว่าความต้องการเหล่านี้จะเป็นตัวแทนของความต้องการ ความมุ่งหวัง และเป้าหมายของการใช้เทคโนโลยีที่หลากหลายตามสถานะแวดล้อมของโรงเรียนอย่างแท้จริง
- ในการวางแผนต้องได้รับการยอมรับ และมีความเข้าใจตรงกัน
- การกำหนดสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาโดยรวมต้องสอดคล้องกับเป้าหมายอื่นๆ ที่โรงเรียนได้กำหนดไว้
- การยกเร่งความต้องการของการใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ อาจยกเร่งโดยบุคคลเดียว และทำการทบทวน ปรับปรุง

โดยทีมงานวางแผนในช่วงเวลาของการ “ระดมสมอง” โดยมีผู้บริหาร ครู นักเรียน และสมาชิกสำคัญคนอื่นในทีมงานร่วมกันแสดงความคิดเห็น

- การมองเห็นภาพที่สมบูรณ์ของการใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้อย่างทั่วถึงภายใต้ข้อจำกัดด้านเวลาและทรัพยากร เพื่อให้ผู้ใช้เข้าใจและตระหนักถึงความต้องการของโรงเรียน
- การจัดทำเอกสารเกี่ยวกับความต้องการ และเผยแพร่ให้ทั่วถึงเพื่อให้เกิดการยอมรับเอกสารนี้จะเป็นข้อมูลที่ให้ประโยชน์สำหรับการจัดทำเครือข่ายหรือการออกแบบเทคโนโลยีการเรียนรู้ในอนาคต

คำถามที่จะต้องตอบ

คำถามเพื่อกำหนดความต้องการด้านเทคโนโลยีเป็นพิเศษของโรงเรียน ประกอบด้วย :

การใช้ประโยชน์

- ท่านต้องการใช้คอมพิวเตอร์ทำอะไร เช่น ใช้เพื่อการวิจัย เพื่อออกแบบกราฟิก เพื่อจัดประชุมทางไกลผ่านจอภาพ และการสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น
- มีจำนวนผู้ใช้บ่อยครั้งหรือไม่ และในการใช้แต่ละครั้งใช้เวลานานเท่าไร

- ท่านต้องการให้มีผู้ใช้พร้อมๆ กันคราวละกี่คน
- ท่านคิดถึงความเป็นไปได้ในการนำอุปกรณ์ที่มีอยู่กลับมาใช้อีกหรือไม่
- การซ่อมบำรุงอุปกรณ์ต่างชนิดกัน เช่น เครื่องข่ายคอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์ต่างรุ่น(version) เป็นต้น ในการซ่อมบำรุงแต่ละเครื่องสร้างความยุ่งยากให้แก่โรงเรียนหรือไม่ถ้าเป็นไปได้ ท่านจะทำให้ความแตกต่างของอุปกรณ์ลดน้อยลงหรือไม่

หมายเหตุ : พิจารณาลึกว่าการมีอุปกรณ์ต่างชนิดกันมาก จะทำให้ต้องใช้เวลาและความพยายามในการใช้ และการดูแลมากยิ่งขึ้น

ตำแหน่งที่วางคอมพิวเตอร์

- ตำแหน่งของการตั้งคอมพิวเตอร์ต้องเป็นไปเพื่อเชื่อมต่อผู้ใช้
- จำนวนคอมพิวเตอร์ที่จะตั้งไว้ในแต่ละแห่ง เช่น ในชั้นเรียน ห้องสมุด ห้องพักครู เป็นต้น

การใช้สารสนเทศร่วมกัน

- มีข้อมูลสารสนเทศอะไรบ้างที่ท่านต้องการจะใช้ร่วมกันในโรงเรียน
- การปรับปรุงเพิ่มข้อมูลให้ทันสมัยต้องปรับเปลี่ยนข้อมูลอะไร และที่จุดใดของโรงเรียน

- ท่านต้องการเก็บซอฟต์แวร์ไว้ในที่เดียวกันหรือไม่
- ท่านต้องการรวมซีดีรอมไว้ด้วยกันเพื่อใช้ร่วมกันในห้องเรียนหรือไม่
- ท่านต้องการใช้ แฟ้ม ฐานข้อมูล โปรแกรมใช้งาน ร่วมกับผู้ใช้นอกบริเวณโรงเรียนหรือไม่
- มีรายการใดในคอมพิวเตอร์ หรือเครือข่ายของโรงเรียน ที่ต้องการให้คนบางกลุ่มเข้าใช้ได้บ้าง เช่น ครู ผู้บริหาร ควรจะเข้าใช้ข้อมูลด้านการมาเรียน และการประเมินผล นักเรียนอาจเข้าใช้แฟ้มโครงการกลุ่ม เพื่อความร่วมมือระหว่างนักเรียนที่อยู่ต่างชั้นกัน มีแฟ้ม/โปรแกรม ใช้งานใดบ้างที่เป็นความลับและจำเป็นต้องป้องกันเป็นพิเศษ

การใช้ในชั้นเรียน

- ปัจจุบันโรงเรียนมีห้องคอมพิวเตอร์หรือไม่ จะเป็นการดีหรือไม่ที่จะใช้คอมพิวเตอร์เหล่านี้ในห้องเรียน
- การที่ห้องเรียนมีคอมพิวเตอร์เพียงไม่กี่เครื่อง และให้ “แบ่งเวลาใช้” จะเป็นทางเลือกที่ดีหรือไม่ นั่นคือ ต้องมีการจัดการเรื่องแบบฝึกหัดในชั้นเรียนที่จะทำให้เด็กสามารถหมุนเวียนกันทำงานที่ต้องใช้คอมพิวเตอร์ช่วย และไม่ต้องใช้คอมพิวเตอร์ช่วย
- ท่านต้องการจัดชั้นเรียนคอมพิวเตอร์หรือไม่

ความต้องการพิเศษ

- ท่านต้องการอีเมลสำหรับตนเอง ครูแต่ละคน ชั้นเรียน แต่ละชั้น และสำหรับนักเรียนแต่ละคนหรือไม่
- ท่านต้องการใช้อินเทอร์เน็ตหรือไม่ สำหรับใคร ท่าน คาดคะเนเวลา และจำนวนผู้ที่จะใช้อินเทอร์เน็ตได้หรือไม่ มีคนจำนวนเท่าใดที่จะใช้อินเทอร์เน็ตพร้อมๆ กัน โรงเรียนควรติดตั้งอินทราเน็ตหรือไม่
- ท่านต้องการให้ครูสามารถเข้าใช้เครือข่ายของโรงเรียน หรืออินเทอร์เน็ตจากบ้านได้หรือไม่ ท่านต้องการให้ครู ทำอะไรจากที่บ้านได้บ้าง ท่านจะอย่างไรกับนักเรียน และกับผู้ปกครอง
- ท่านกำลังใช้หรือต้องการใช้ซอฟต์แวร์พิเศษที่ใช้งานได้ กับเครื่องใดเป็นพิเศษหรือไม่ ซอฟต์แวร์ และเครื่อง พิเศษดังกล่าวคืออะไร
- ท่านจะทำงานด้านสื่อประสมในเครือข่ายหรือไม่ จะมี การประชุมทางไกลผ่านจอภาพหรือไม่
- ท่านสามารถจัดลำดับความสำคัญของความต้องการ เหล่านี้ได้หรือไม่

นอกจากการพิจารณาความต้องการทุกด้านแล้ว ท่านควร คิดด้วยว่าความต้องการใดควรทำก่อนเมื่อมีโอกาส และความ ต้องการใดอาจเลื่อนไปทำระยะหลังได้

แม้ว่าจะไม่จำเป็นที่จะต้องให้คำตอบกับทุกคำถาม แต่ยิ่งตอบได้มากเท่าไรก็จะทำให้การดำเนินงานสำหรับผู้เริ่มใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ง่ายขึ้นเท่านั้น รวมทั้งสำหรับผู้ออกแบบเครือข่ายที่จะออกแบบการแก้ปัญหาเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลเพื่อสนองความต้องการของโรงเรียน

เครื่องมือทางเทคนิคที่จำเป็น

เมื่อกำหนดความต้องการต่างๆ แล้วทีมงานวางแผนควรมอบหมายให้ผู้เชี่ยวชาญทางเทคนิค หรือนักออกแบบ หรือสถาปนิก เครื่องข่ายเริ่มต้นแปลความต้องการเหล่านี้ให้เป็นเครื่องมือทางเทคนิค และซอฟต์แวร์ที่จำเป็นเพื่อสนับสนุนความต้องการของโรงเรียน

ความต้องการเครือข่าย

งานแรกที่ต้องทำคือ พิจารณาความต้องการเครือข่าย และบทบาทของเครือข่ายในการช่วยให้บรรลุเป้าหมายเทคโนโลยีการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

เครือข่ายนับว่าเป็นความจำเป็นพื้นฐานสำหรับการสื่อสาร ทำให้คอมพิวเตอร์สามารถสื่อสารไปยังคอมพิวเตอร์ และเครื่องมืออื่นได้

เครือข่ายภายใน (Local Area Network : LAN) เชื่อมโยงคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในพื้นที่ เช่น ภายในบริเวณโรงเรียน เป็นต้น

คอมพิวเตอร์แบบตั้งเดี่ยว (stand alone) มีข้อจำกัดด้านทรัพยากร กล่าวคือขึ้นอยู่กับพื้นที่ว่างและหน่วยความจำที่มีอยู่อย่างจำกัดภายในฮาร์ดดิสก์ แต่การทำเป็นเครือข่ายทำให้ใช้แหล่งทรัพยากรร่วมกันได้ สามารถขยายแนวการสื่อสารออกไป และขยายสมรรถนะในการบำรุงรักษาคอมพิวเตอร์ที่อยู่ห่างกัน เพื่อสนับสนุนคอมพิวเตอร์ทั้งหมดที่มีอยู่ในเครือข่ายของโรงเรียน

เครือข่ายสามารถใช้ทำอะไรได้บ้าง

ระบบเครือข่ายภายใน (LANs) ทำให้ท่านสามารถที่จะ :

- เชื่อมโยงคอมพิวเตอร์กับเซิร์ฟเวอร์ ซึ่งทำให้จัดเก็บแฟ้มข้อมูลและใช้งานร่วมกันได้
- เข้าใช้แฟ้มข้อมูลร่วมกันโดยกลุ่มผู้ใช้หลายประเภท เช่น นักเรียนที่ทำโครงการร่วมกันสามารถเข้าใช้รายงานของกลุ่มได้จากคอมพิวเตอร์ต่างเครื่อง และต่างเวลากัน
- เข้าใช้แหล่งข้อมูลกลางที่เป็นแหล่งรวมข้อมูล เช่น แฟ้มกลางเกี่ยวกับทะเบียนนักเรียนที่สามารถปรับข้อมูลให้เป็นปัจจุบันได้จากคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะของคุณ
- เชื่อมต่อกับคอมพิวเตอร์ต่างประเภทกันได้ (เช่น เครื่องแอปเปิ้ล แมคอินทอช หรือ ไอพีเอ็ม-คอมแพททิเบิล) และสามารถติดต่อระหว่างกันได้

- การติดตั้งโปรแกรมใช้งานบนคอมพิวเตอร์เพียงหนึ่งหรือสองตัว ก็ทำให้คอมพิวเตอร์เครื่องอื่นทั้งหมดใช้งานได้โดยผ่านระบบ LAN (เป็นไปตามเงื่อนไขในสิทธิบัตรด้วย)
  - ทำให้เกิดการใช้ฮาร์ดแวร์ร่วมกัน เช่น เครื่องสแกนภาพ เครื่องซีดีรอม เครื่องพิมพ์ เทคโนโลยีสื่อประสม เทคโนโลยีวีดิทัศน์ และโมเด็ม
  - ทำให้ผู้ใช้สามารถเข้าใช้อินเทอร์เน็ตได้คราวละหลายคน
- ความสามารถที่หลากหลายนี้ เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้โรงเรียนบรรลุเป้าหมายโดยรวมด้านเทคโนโลยีการเรียนรู้ได้ โดยทั่วไปแล้ว การใช้ระบบ LAN ภายในโรงเรียนจะทำให้ได้ประโยชน์อย่างเต็มที่จากเทคโนโลยีการเรียนรู้

โรงเรียนที่ยังไม่มีความต้องการระบบเครือข่ายในระยะแรก ก็อาจวางแผนที่จะขยายสมรรถนะเทคโนโลยีการเรียนรู้ของโรงเรียนในระยะยาวได้ แผนระยะยาวดังกล่าวจำเป็นต้องมีเรื่องของการติดตั้งระบบเครือข่ายไว้ด้วย

บางโรงเรียนอาจต้องการใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ที่มีสมรรถภาพจำกัดอยู่เพียงภายในชั้นเรียน และอาจประสบความสำเร็จตามเป้าหมายได้จากการใช้คอมพิวเตอร์ที่ตั้งใช้เป็นเครื่องเดี่ยว (stand alone) โดยมีได้ต่อเชื่อมกับคอมพิวเตอร์อื่น

โครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีการเรียนรู้ แบบมองเห็นได้และแบบแฝง

เมื่อได้ตัดสินใจว่าจะใช้เครือข่ายหรือไม่แล้ว ให้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องมือทางเทคนิค และซอฟต์แวร์ที่โรงเรียนจะต้องใช้ เครื่องมือและซอฟต์แวร์ดังกล่าว ถือเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีการเรียนรู้ของโรงเรียน ซึ่งโดยทั่วไปมักจะแบ่งเป็นสองกลุ่มคือ:

- **โครงสร้างพื้นฐานชนิดแฝง (Hidden Infrastructure)**
ได้แก่ ส่วนประกอบทั้งหมดของโครงสร้างพื้นฐานการเรียนรู้ที่ไม่ได้มีการใช้โดยตรงหรือไม่สามารถมองเห็นได้โดยผู้ใช้คอมพิวเตอร์ ตัวอย่างเช่น เครือข่าย สายเคเบิล เซิร์ฟเวอร์ ฮับ และซอฟต์แวร์ระบบ และเครือข่าย

- **โครงสร้างพื้นฐานชนิดที่มองเห็นได้ (Visible Infrastructure)**

ได้แก่ ส่วนของเทคโนโลยีการเรียนรู้ที่ผู้ใช้คอมพิวเตอร์มองเห็นได้ เช่น คอมพิวเตอร์ชนิดตั้งโต๊ะ หรือแบบกระเป๋าหิ้ว เครื่องพิมพ์ เครื่องสแกนภาพ อุปกรณ์ประกอบอื่นๆ และซอฟต์แวร์ใช้งาน (เช่น ซอฟต์แวร์การศึกษา ชุดประมวลคำ สปรดชีท อีเมล ฯลฯ)

เน้นที่โครงสร้างพื้นฐานชนิดแฝงก่อน

ถึงแม้ว่าความต้องการด้านเทคโนโลยีการเรียนรู้มักเป็นเรื่อง การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานชนิดที่มองเห็นได้ แต่ก็ขอเสนอแนะว่า

โรงเรียนควรจะมุ่งความสนใจไปที่การทำให้โครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีการเรียนรู้ “ชนิดแฝง” อยู่ในสภาพเรียบร้อยเสียก่อน

โครงสร้างพื้นฐานชนิดแฝง เป็นรากฐานสำหรับการตัดสินใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีการเรียนรู้ทั้งหมดของโรงเรียน ดังนั้น สิ่งแรกที่ต้องทำคือวางแผนจัดทรัพยากรและงบประมาณให้มากกว่าปกติเพื่อจัดทำโครงสร้างพื้นฐานเครือข่ายที่ยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนสมรรถนะได้ ขยายเครือข่ายได้ในเมื่อโรงเรียนเติบโตขึ้น

ขณะที่บุคลากรของโรงเรียนพึงพอใจกับสิ่งที่มองเห็นได้ เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ และซอฟต์แวร์ซึ่งโรงเรียนจัดหามาแล้ว อุปกรณ์ที่มองไม่เห็น เช่น ฮาร์ดแวร์ของระบบเครือข่าย สายเคเบิล ซอฟต์แวร์ และระบบ จะเป็นตัวกำหนดความยืดหยุ่นของความสามารถเปลี่ยนแปลง และศักยภาพในการเจริญเติบโตของเทคโนโลยีการเรียนรู้ของโรงเรียน การติดตั้งเครือข่ายที่เหมาะสมกับความต้องการของโรงเรียนทั้งในปัจจุบันและอนาคต จะทำให้มั่นใจได้ว่าการลงทุนในส่วนอื่นๆ ของเทคโนโลยีการเรียนรู้จะให้ผลมากที่สุด

สิ่งที่แสดงให้เห็นถึงอายุการใช้งานของโครงสร้างพื้นฐานทั้งชนิดที่มองเห็นได้และชนิดแฝงได้เป็นอย่างดี คือ ช่วงระยะเวลารับประกันที่ผู้ขายเสนอมาในการจัดซื้อเครื่องมือชนิดต่างๆ สายเคเบิลมีระยะเวลารับประกันประมาณ 10-15 ปี เซิร์ฟเวอร์มีระยะเวลาประกันประมาณ 5 ปี ในขณะที่คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลมักมีระยะเวลาประกัน 3 ปี จากข้อมูลนี้จะเห็นได้ว่าโรงเรียนจำเป็นต้องหาเครื่องคอมพิวเตอร์ และเซิร์ฟเวอร์ใหม่มาทดแทนของเก่าก่อนที่จะต้องเปลี่ยนสายเคเบิล

โดยทั่วไปโครงสร้างพื้นฐานชนิดแฝงจะใช้งานได้นานกว่าโครงสร้างพื้นฐานชนิดที่มองเห็นได้ ดังนั้น การวางแผนคัดเลือกและติดตั้งโครงสร้างพื้นฐานชนิดแฝงที่ดี จึงเป็นเรื่องที่สำคัญ

การกำหนดเครื่องมือและซอฟต์แวร์ให้ตรงกับความต้องการ

การกำหนดเครื่องมือทางเทคนิค และซอฟต์แวร์ให้สอดคล้องกับความต้องการทางการศึกษาและการบริหาร มีสิ่งสำคัญที่ต้องให้ความสนใจอยู่หลายประการ ได้แก่ :

โครงสร้างพื้นฐานชนิดแฝง

- ความต้องการทั่วไปในการติดตั้งเครือข่าย
  - คำอธิบายเกี่ยวกับเครือข่ายในชั้นเรียน
  - ความต้องการเครือข่ายสำหรับครู
  - ความต้องการเครือข่ายสำหรับการบริหาร
- ความต้องการเครือข่ายภายใน (LAN)
- ความต้องการแม่ข่าย (Server)
- ความต้องการสายเคเบิลเครือข่าย
- ความต้องการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต
- ความต้องการจุดร่วมสาย (Hub)
- ความต้องการโปรแกรมด้านเครือข่าย และโปรแกรมควบคุมระบบปฏิบัติการ

โครงสร้างพื้นฐานชนิดที่มองเห็นได้

- ความต้องการคอมพิวเตอร์
- ความต้องการเครื่องมือประกอบชนิดอื่น (ได้แก่ เครื่องพิมพ์ พล็อตเตอร์ เครื่องสแกนภาพ กล้องวิดีโอ คีย์บอร์ด โมเด็ม ฯลฯ)
- ความต้องการซอฟต์แวร์

ภาพแสดงการติดตั้งเครือข่ายในชั้นเรียน

รูปที่ 3.2, 3.3 และ 3.4 เป็นตัวอย่างที่แสดงให้เห็นถึงการติดตั้งเครือข่ายในชั้นเรียนแบบต่างๆ ความเป็นไปได้ในแต่ละรูปแบบให้ทางเลือกสำหรับการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรเครือข่ายที่ใช้ร่วมกันของโรงเรียนต่างกัน เช่น การใช้บริการห้องสมุด ซอฟต์แวร์ ฯลฯ

คำแนะนำสำหรับการจัดห้องเรียน

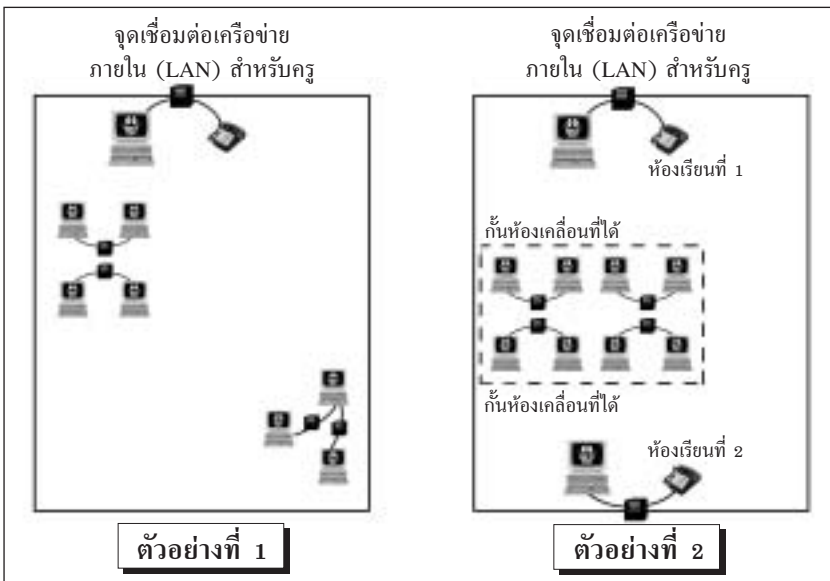
โรงเรียนหลายแห่งพบว่า การแยกพื้นที่ระหว่างพื้นที่ตั้งเครื่องคอมพิวเตอร์กับพื้นที่สำหรับการเรียนภายในชั้นเรียนนั้นเป็นสิ่งที่มีประโยชน์ เพราะจะทำให้นักเรียนไม่เบนความสนใจไปที่คอมพิวเตอร์ในระหว่างการสอน หรือการทำงานอื่นที่ไม่ได้ใช้คอมพิวเตอร์ การแยกพื้นที่ที่หมายถึงว่านักเรียนจะย้ายไปที่คอมพิวเตอร์ได้ก็ต่อเมื่อได้รับคำสั่งจากครู

ตัวอย่างที่ 1 การเชื่อมต่อ LAN หลายวง

เป็นภาพห้องเรียนที่มีการเชื่อมต่อวง LAN หลายวง โดยมี LAN สำหรับให้ครูใช้ในการนำเสนอ เสียง ข้อมูล และวิดีโอ (Single LAN-Connection Presentation Point) และมี LAN อีก 6-10 จุดทั่วทั้งชั้นเรียนเพื่อให้นักเรียนเข้าถึงระบบ LAN ของโรงเรียน จุดเชื่อมต่ออาจจัดไว้ตามความต้องการรอบๆ ห้อง ซึ่งขึ้นอยู่กับความต้องการการเรียนรู้อินห้อง และกระแสไฟฟ้าที่มีอยู่

ตัวอย่างที่ 2 ควรใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ร่วมกัน

การจัดแบบนี้ประกอบด้วยคอมพิวเตอร์จำนวนหนึ่งตั้งอยู่ระหว่างห้องเรียนสองห้อง (หรือมากกว่า) โดยมีแผงกันเคลื่อนที่ได้กั้นรอบพื้นที่ตั้งคอมพิวเตอร์ มีวง LAN สำหรับใช้ในการนำเสนอ

รูปที่ 3.2 การจัดเครือข่ายภายในห้องเรียน - A

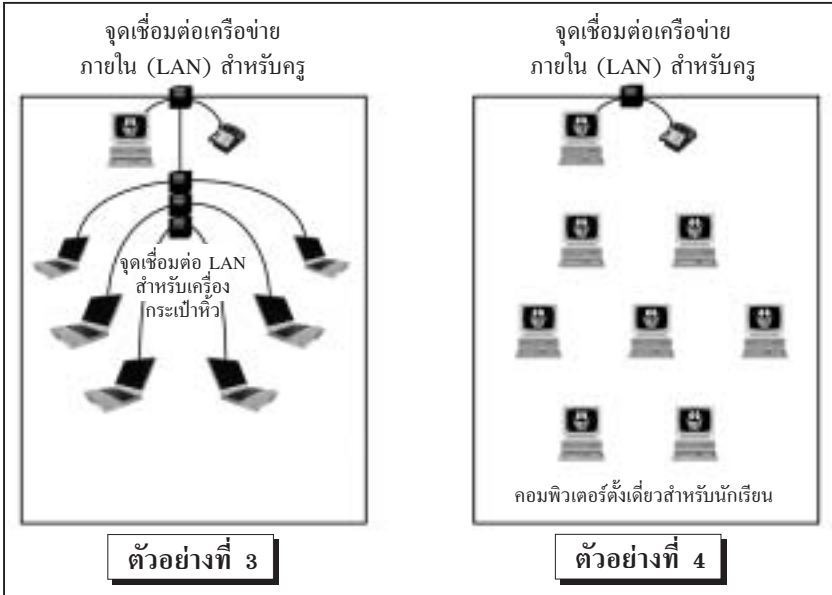
เสียง ข้อมูล และวีดิทัศน์อยู่ในแต่ละห้อง และ LAN ในพื้นที่ตั้งคอมพิวเตอร์

ตัวอย่างที่ 3 *เตรียมทางเลือกสำหรับการเชื่อมต่อ LAN*

การจัดแบบนี้ จะมี LAN สำหรับให้ครูใช้ในการนำเสนอเสียง ข้อมูล และวีดิทัศน์ และมี LAN ที่เชื่อมต่อกับจุดร่วมสายชนิดเคลื่อนย้ายง่าย (Portable Hub) ซึ่งจะช่วยรองรับการเชื่อมต่อเครือข่ายภายในกรณีในห้องเรียนมีเครื่องคอมพิวเตอร์เพิ่มมากขึ้น การจัดรูปแบบนี้มีประโยชน์มากสำหรับชั้นเรียนที่มีการใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้เป็นครั้งคราวเท่านั้น

ตัวอย่างที่ 4 *การเชื่อม LAN จุดเดียว*

เป็นการแสดงภาพห้องเรียนที่มีการเชื่อมต่อ LAN เพียงจุดเดียวเพื่อให้ครูใช้ในการนำเสนอเสียง ข้อมูล และวีดิทัศน์เท่านั้น การจัดแบบนี้เหมาะสมสำหรับกรณีที่ไม่ได้กำหนดให้นักเรียนใช้เครือข่าย และการใช้คอมพิวเตอร์ชนิดเครื่องเดียว (Stand alone) ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้ หรือไม่จำเป็นต้องมีการใช้คอมพิวเตอร์เลย

รูปที่ 3.3 การจัดเครือข่ายภายในห้องเรียน - B

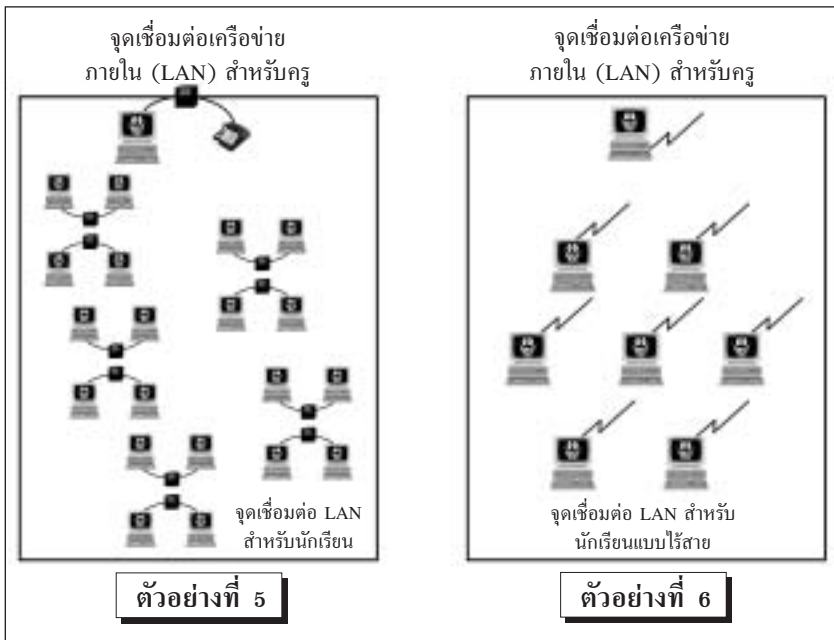
ตัวอย่างที่ 5 ห้องคอมพิวเตอร์

การจัดแบบนี้จัดเป็นห้องคอมพิวเตอร์โดยเฉพาะ ชั้นเรียนต่าง ๆ จะต้องจองล่วงหน้าสำหรับการใช้ห้องคอมพิวเตอร์ มี LAN สำหรับครูใช้ในการนำเสนอเสียง ข้อมูล และวิดีโอ และ LAN เชื่อมต่อกับคอมพิวเตอร์ทุกเครื่องสำหรับนักเรียนทั้งชั้น

ตัวอย่างที่ 6 เครือข่ายภายในชนิดไร้สาย

การจัดแบบนี้เป็นการเชื่อมต่อเครื่องคอมพิวเตอร์ของโรงเรียนเข้ากับเครือข่ายภายในโดยใช้คลื่นวิทยุ ไม่ต้องใช้สายเคเบิล เทคโนโลยีเครือข่ายภายในไร้สายนี้ยังเป็นสิ่งที่ค่อนข้างใหม่ ราคา

แพงและมีข้อจำกัดมากกว่าแบบที่เชื่อมต่อโดยสายเคเบิล อย่างไรก็ตามการติดตั้งแบบนี้อาจจะประหยัดกว่าเนื่องจากไม่ต้องมีงานติดตั้งสายเคเบิล แต่ก็ยังจำเป็นต้องใช้สายไฟ ถ้าต้องใช้กระแสไฟฟ้าทั่วทั้งห้อง การจัดรูปแบบนี้ต้องมีการสำรวจกันอย่างรอบคอบถึงความเหมาะสมสำหรับการใช้งานก่อนเลือกใช้

รูปที่ 3.4 การจัดเครือข่ายภายในห้องเรียน - C

ความต้องการเครือข่ายห้องเรียน

ห้องเรียนใดบ้างที่ต้องการเทคโนโลยีการเรียนรู้

- > กำหนดภาพการจัดห้องเรียนให้เหมาะสมกับโรงเรียนของท่าน

ใช้ตัวอย่างข้างต้นเป็นจุดเริ่มต้น กำหนดภาพการจัดห้องเรียนให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอนที่ต่างกันภายในโรงเรียนของท่าน

- > คาดคะเนจำนวนการจัดห้องเรียนแต่ละรูปแบบตามที่ต้องการ

ใช้เป้าหมาย และความต้องการในอนาคตที่กำหนดไว้เป็นหลัก พยายามคาดคะเนจำนวนการจัดห้องเรียนแต่ละแบบที่ท่านตั้งใจจะจัดในปีหน้า การคาดคะเนนี้จะ เป็นพื้นฐานสำหรับการคาดคะเนเครือข่ายอื่น

- > จัดทำรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการจัดแต่ละรูปแบบตามความเหมาะสมสำหรับความต้องการของท่าน

สำหรับการจัดห้องเรียนแต่ละรูปแบบ บุคคลที่ออกแบบเครือข่ายควรกำหนดชนิดของปลั๊กไฟ (แบบคู่ แบบสามปลั๊ก ฯลฯ) ที่สนองความต้องการของห้องเรียนได้ดีที่สุด นอกจากนี้ ควรพิจารณาความต้องการด้านเสียง ข้อมูล และวีดิทัศน์ด้วย

ความต้องการของครูที่จะเข้าใช้เครือข่าย

แผนเทคโนโลยีการเรียนรู้ ต้องบรรจุความต้องการของเจ้าหน้าที่ในการเข้าใช้เครือข่ายของโรงเรียนไว้ด้วย ครูอาจต้องการเข้าใช้เครือข่ายของโรงเรียนเพื่อเตรียมหลักสูตรและบทเรียน รวมทั้งปรับปรุงทะเบียนนักเรียนให้ทันสมัย ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติตามแผนผู้บริหารต้องตรวจสอบความต้องการของครูที่จะเข้าใช้ระบบของโรงเรียนจากนอกห้องเรียน และกำหนดตำแหน่งที่ควรติดตั้งคอมพิวเตอร์เพื่อสนองความต้องการนี้

ครูจะเข้าใช้เครือข่ายของโรงเรียนได้ที่ไหน

- กำหนดความต้องการของครูในการเข้าใช้เครือข่ายจากนอกห้องเรียน

ครูต้องการเชื่อมต่อเข้ากับเครือข่ายของโรงเรียนหรือไม่

- จัดทำแผนภาพเครือข่ายห้องทำงานสำหรับครู

พิจารณาการเชื่อมต่อเครือข่ายสำหรับครูว่าจะจัดไว้ในจุดที่กำหนดภายในโรงเรียน (เช่น ที่โต๊ะครู) หรือจะจัดเป็นห้องทำงานเครือข่ายซึ่งครูสามารถเข้ามาใช้เพื่อเข้าถึงเครือข่ายของโรงเรียนได้

- กำหนดรายละเอียดของเครือข่ายที่เหมาะสมสำหรับความต้องการของครู

ผู้ที่ออกแบบเครือข่าย ควรกำหนดเทคโนโลยีการเรียนรู้ที่เหมาะสม ซึ่งจะสนองความต้องการของครูในการเข้าใช้เครือข่ายได้

ความต้องการเครือข่ายเพื่อการบริหาร

นอกจากการสำรวจความต้องการของห้องเรียนและของครูแล้ว ท่านต้องกำหนดระบบบริหารที่ต้องการ การบันทึกข้อมูลด้านการบริหารและนักเรียน เป็นข้อมูลที่ละเอียดอ่อน และเป็นความลับซึ่งควรใช้เฉพาะผู้มีหน้าที่โดยตรงเท่านั้น เรื่องความละเอียดอ่อนของข้อมูลนี้จะต้องเป็นองค์ประกอบสำหรับการพิจารณาถึงสิ่งจำเป็นสำหรับเครือข่ายของโรงเรียน

การใช้ระบบบริหาร ต้องเข้าถึงจากจุดใด

➤ การปฏิบัติงานด้านการบริหารของเจ้าหน้าที่

พิจารณาว่าท่านต้องการให้ครูป้อนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เกี่ยวกับการมาเรียนของนักเรียน รายงานเกี่ยวกับนักเรียนในเรื่องต่างๆ โดยตรงในระบบบริหารหรือไม่ และจะให้ครูทำงานเหล่านี้ที่ไหน (นั่นคือ ท่านต้องการให้ครูบันทึกข้อมูลการมาเรียนของนักเรียนจากห้องเรียนเข้าสู่ระบบโดยตรง หรือบันทึกที่สำนักงานในภายหลัง)

➤ จัดทำแผนภาพเครือข่ายการบริหาร

กำหนดตำแหน่งของสถานที่ที่จะเข้าถึงระบบบริหารของโรงเรียนตามที่ต้องการ เช่น สำนักงานกลาง ที่ทำงานสำหรับผู้ประสานงานชั้นปี เป็นต้น

จะป้องกันระบบบริหารของโรงเรียนอย่างไร

➤ **จำเป็นต้องแยกเครือข่ายการบริหารออกจากเครือข่ายการเรียนการสอนหรือไม่**

ประเมินทางเลือกสำหรับป้องกันระบบบริหาร ควรแยกเครือข่ายบริหารและเครือข่ายการศึกษาออกจากกันหรือไม่ ควรมีการเชื่อมโยงระหว่างระหว่างกันหรือไม่ ถ้าระบบบริหารกับระบบการศึกษาอยู่ในเครือข่ายเดียวกันควรแยกเซิร์ฟเวอร์หรือไม่

➤ **กำหนดรายละเอียดของเครือข่ายให้เหมาะสมตามความต้องการของท่าน**

ผู้ออกแบบเครือข่ายควรกำหนดเทคโนโลยีที่เหมาะสมที่สุดตามความต้องการสำหรับเครือข่ายการบริหาร

ความต้องการเครือข่ายภายใน (LAN)

เมื่อตัดสินใจติดตั้งหรือขยายเครือข่ายภายในโรงเรียน สิ่งที่ต้องทำคือตรวจสอบความต้องการในปัจจุบันและอนาคตเกี่ยวกับเครือข่ายภายในทั้งหมด ได้แก่

- ท่านต้องการใช้ LAN ทำอะไรบ้าง
- สิ่งที่ต้องใช้ร่วมกันมีอะไรบ้าง (เครื่องมือ ซอฟต์แวร์ แฟ้มข้อมูล ฯลฯ)
- ท่านต้องการให้ชั้นเรียนใช้เครื่องมือในส่วนอื่นของโรงเรียนหรือไม่ เครื่องมืออะไรที่ต้องการให้ใช้ จะวางไว้ที่ไหน

ต้องใช้อย่างเพียงพอ และจะใช้ในเวลาเดียวกันก็คน

- ท่านต้องการให้มีการเก็บแฟ้มข้อมูลไว้เป็นส่วนกลางที่เซิร์ฟเวอร์หรือไม่
- ท่านต้องใช้เครื่องพิมพ์ความเร็วสูงชนิดขาว-ดำ หรือเครื่องพิมพ์สีตามจุดต่างๆ ของโรงเรียนหรือไม่ ต้องใช้ในที่ใดบ้าง
- ท่านต้องการจัดการประชุมทางไกลผ่านจอภาพผ่าน LAN หรือไม่ จะจัดประชุมกับสถานที่ใด และจะจัดบ่อยเพียงใด
- ท่านต้องการให้ LAN ของโรงเรียนติดต่อได้จากระยะไกลหรือไม่

เครือข่ายที่ใช้เซิร์ฟเวอร์เป็นฐาน

เซิร์ฟเวอร์ (Server) คือคอมพิวเตอร์บริการข้อมูล ซึ่งบรรจุทรัพยากรข้อมูลไว้พร้อม เพื่อให้บริการแก่คอมพิวเตอร์เครื่องอื่นๆ บนเครือข่าย เช่นเซิร์ฟเวอร์ข้อมูลจะยอมให้คอมพิวเตอร์อื่นๆ ในเครือข่ายสามารถใช้ประโยชน์จากแฟ้มข้อมูลส่วนกลาง เช่น ข้อมูลการให้คะแนน โครงการ ฯลฯ และใช้เครื่องมืออื่น เช่น เครื่องพิมพ์ เครื่องสแกนภาพ หรือโปรแกรมใช้งาน เช่น โปรแกรมคอมพิวเตอร์ระบบบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน (CASES : The Computerized Administrative System Environment in School) เป็นต้น

การติดตั้งคอมพิวเตอร์บริการแฟ้มข้อมูล (File Server) จะช่วยให้แต่ละชั้นเรียน ผู้ใช้แต่ละคน หรือแต่ละสาขาวิชาที่มีรวมแฟ้มข้อมูล (folder) เป็นของตัวเอง หรือมีจุดที่อาจเข้าใช้ได้จากคอมพิวเตอร์ที่ตั้งอยู่รอบเครือข่าย ที่รวมแฟ้มข้อมูลเหล่านี้สามารถเก็บข้อมูลต่างๆ ที่ครูกำลังทำงานอยู่ได้

ศักยภาพในการทำงานโดยปราศจากการขัดจังหวะระหว่างการให้บริการของเซิร์ฟเวอร์เป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากชั้นเรียน นักเรียน และเจ้าหน้าที่ทั้งหมดของโรงเรียนต้องพึ่งพาสอบบริการต่างๆ จากเซิร์ฟเวอร์

ความต้องการเซิร์ฟเวอร์

การตอบคำถามต่อไปนี้จะช่วยพิจารณาว่าเซิร์ฟเวอร์หรือคอมพิวเตอร์บริการข้อมูล เป็นสิ่งที่เหมาะสมกับแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้ และเครือข่ายหรือไม่

- ท่านต้องการให้มีการใช้แฟ้มข้อมูลร่วมกันหรือไม่ ใครบ้างที่จะใช้ร่วมกัน ใช้ภายในโรงเรียนใช่หรือไม่
- นักเรียนและครูจะเก็บข้อมูลการทำงานไว้ในเซิร์ฟเวอร์หรือไม่ และจะเก็บไว้จำนวนกี่แฟ้ม แฟ้มดังกล่าวมีขนาดใหญ่เพียงใด และจะเก็บไว้นานเท่าไร
- มีบันทึกเกี่ยวกับการบริหารอะไรบางอย่างที่ต้องการเก็บไว้ในเซิร์ฟเวอร์ และท่านต้องการให้ใครเข้าใช้ข้อมูลเหล่านี้ได้บ้าง

- ท่านต้องการติดตั้งซอฟต์แวร์ที่ใช้ร่วมกันไว้ในเซิร์ฟเวอร์หรือไม่ เป็นซอฟต์แวร์ชนิดใด จะมีการใช้ซอฟต์แวร์มากน้อยเพียงใด และใช้โดยผู้ใช้ในเวลาเดียวกันได้กี่คน
- ปัจจุบันท่านมีเซิร์ฟเวอร์ชนิดใด ได้มีการใช้เครื่องนั้นอย่างไร การทำงานของเครื่องเป็นอย่างไร
- ท่านจะอนุญาตให้ครู นักเรียน หรือผู้ปกครอง เข้าใช้ข้อมูลในเซิร์ฟเวอร์ จากที่บ้านได้หรือไม่
- ด้วยเหตุที่เจ้าหน้าที่และนักเรียนต้องพึ่งพาการทำงานอย่างต่อเนื่องของเซิร์ฟเวอร์ ระยะเวลาสูงสุดที่ไม่สามารถใช้เครื่องได้เนื่องจากเกิดปัญหาควรเป็นเท่าไร

ท่านควรทำความเข้าใจกับคำถามเหล่านี้ และคำถามอื่นๆ ให้ชัดเจนก่อนที่จะกำหนดบทบาทของเซิร์ฟเวอร์ ในแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้ รวมทั้งระหว่างการออกแบบว่าจะติดตั้งเซิร์ฟเวอร์ไว้ที่ใดในระบบเครือข่ายภายใน (LAN) นอกจากนั้นประเด็นต่างๆ ทั้งหมดนี้จะเป็นข้อมูลสำหรับการเลือกเซิร์ฟเวอร์ให้เหมาะสมกับความต้องการของท่าน

สิ่งที่ควรใส่ไว้ในเซิร์ฟเวอร์ ของโรงเรียนประกอบด้วยสื่อประสมซึ่งเป็นสื่อที่มีการใช้กันมาก (เช่น สารานุกรมแบบโต้ตอบ ซอฟต์แวร์ที่มีการใช้ทั่วไป และแฟ้มข้อมูลที่มีอัตราการใช้สูง)

เครือข่ายสำหรับบุคคลต่อบุคคล (Peer-to-Peer)

ในบางกรณีการใช้เซิร์ฟเวอร์ อาจเป็นสิ่งที่ไม่จำเป็นหรือไม่คุ้มค่าที่จะใช้ในระบะสั้น ถ้าคอมพิวเตอร์ที่จะเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายหรือเครือข่ายย่อยมีจำนวนน้อยกว่า 5 เครื่อง (เช่น ในห้องสมุด หรือห้องปฏิบัติการ) ก็อาจไม่จำเป็นต้องติดตั้งเซิร์ฟเวอร์ การพิจารณาใช้เครือข่ายแบบสำหรับบุคคลต่อบุคคล หรือ “Peer-to-Peer” อาจเหมาะสมกว่า

เครือข่ายแบบ Peer-to-Peer ไม่จำเป็นต้องใช้เซิร์ฟเวอร์ แต่ใช้คอมพิวเตอร์ในเครือข่ายเชื่อมต่อภายในกลุ่มงาน สามารถสื่อสารระหว่างกันและส่งพิมพ์งานผ่านระบบปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ของกลุ่ม คอมพิวเตอร์แต่ละเครื่องจะต้องใช้ระบบปฏิบัติการที่เหมาะสม เช่น ไมโครซอฟต์วินโดวส์สำหรับกลุ่มงาน วินโดวส์ 95 หรือระบบปฏิบัติการของแอปเปิ้ล แมคอินทอช สำหรับปฏิบัติการในเครือข่าย Peer-to-Peer

การสื่อสารแบบ Peer-to-Peer เป็นวิธีการแก้ปัญหาการเชื่อมต่อเครือข่ายชั่วคราวและราคาถูกให้แก่โรงเรียน มีหลายโรงเรียนที่เลือกติดตั้งเครือข่ายแบบ Peer-to-Peer ในระยะแรกของการติดตั้งเครือข่ายภายในโรงเรียน เมื่อความต้องการเครือข่ายเพิ่มขึ้น จึงขยายเครือข่ายโดยเพิ่มเซิร์ฟเวอร์ไว้บริการข้อมูลในเครือข่ายนั้น

เครือข่ายแบบใดจึงจะเหมาะสม :

แบบใช้เซิร์ฟเวอร์ หรือแบบ Peer-to-Peer

➤ *พิจารณาว่าจะต้องใช้เซิร์ฟเวอร์หรือไม่*

ประเมินความต้องการและพิจารณาว่า การใช้เซิร์ฟเวอร์เป็นสิ่งจำเป็นต่อการบรรลุเป้าหมายหรือไม่ การใช้เครือข่ายแบบ Peer-to-Peer ก่อให้เกิดประสิทธิผลตามความต้องการ รวมทั้งเหมาะกับข้อจำกัดด้านงบประมาณของท่านหรือไม่ ถ้าท่านตั้งใจที่จะใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่อกันไม่เกินจำนวนสิบเครื่องแล้ว เครือข่ายแบบ Peer-to-Peer ก็เป็นสิ่งที่เพียงพอกับความต้องการของท่าน การใช้เครือข่ายแบบ Peer-to-Peer หรือแบบใช้เซิร์ฟเวอร์ ให้พิจารณาการใช้ทั้งในระยะสั้น และระยะยาว

➤ *กำหนดความต้องการสำหรับเครือข่ายที่เลือกไว้*

ถ้าต้องติดตั้งหรือขยายเครือข่ายแบบที่ใช้เซิร์ฟเวอร์ ผู้ออกแบบเครือข่ายควรที่จะกำหนดจำนวนและชนิดของเทคโนโลยีเซิร์ฟเวอร์ที่สามารถสนองความต้องการของท่านได้ดีที่สุด ถ้าท่านต้องใช้เครือข่ายแบบ Peer-to-Peer แล้ว ผู้ออกแบบเครือข่ายต้องคาดคะเนความต้องการใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้พิเศษต่างๆ ด้วย

ความต้องการวางสายเคเบิลเครือข่าย

ขั้นตอนหนึ่งของการมีเครือข่ายใหม่ของโรงเรียนก็คือการพิจารณาลำดับความสำคัญในการวางสายเคเบิลสำหรับโรงเรียน การวางสายเคเบิลและเป้าหมายของเครือข่ายจะรวมกันเป็นแผนติดตั้งดำเนินการเครือข่าย

สิ่งที่ต้องพิจารณาในการวางสายเคเบิล ได้แก่

- จำนวนห้องที่ต้องวางสายไปพร้อมๆ กัน
- ควรจะวางสายเคเบิลทั้งอาคารหรือทั้งโรงเรียนไปพร้อมกันหรือไม่

ทางเลือกหนึ่ง อาจเป็นการวางสายเคเบิลภายในอาคารเป็นบริเวณกว้างกว่าที่ต้องการใช้ในระยะแรก และปล่อยวางไว้จนกระทั่งได้ใช้งานภายหลัง การติดตั้งสายเคเบิลไม่จำเป็นต้องเชื่อมต่อกับฮับ (Hub) หรือกับคอมพิวเตอร์เสมอไป เราอาจปล่อยทิ้งไว้ไม่ใช้งานจนกระทั่งมีงบประมาณหรือทรัพยากรพอที่จะต่อเครือข่ายในบริเวณที่วางสายเคเบิลไว้ได้

โรงเรียนที่มีอาคารหลายหลัง และต้องการต่อสายเคเบิลเครือข่ายการติดตั้งเครือข่ายและการวางสายเคเบิลไปพร้อมกันทุกอาคารอาจเป็นสิ่งที่ดีที่สุด

ถ้าโรงเรียนต้องใช้เวลาหลายปีสำหรับการพัฒนาเครือข่าย ในระหว่างนั้นศักยภาพของเทคโนโลยีอาจจะเปลี่ยนไป และมาตรฐานของสายเคเบิล หรือเทคโนโลยีบางชนิดมีราคาถูกลง ในกรณีเช่นนี้ ควรวางสายเคเบิลที่ละอาคาร และก่อนที่จะดำเนินการในขั้นต่อไป

ให้ประเมินซ้ำว่ามีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีหรือไม่ จากนั้นจึงกำหนดการวางสายเคเบิลที่เหมาะสมสำหรับอาคารหลังต่อไป การวางสายครั้งใหม่นี้ควรจะต้องเข้ากันได้เป็นอย่างดีกับสายเคเบิลที่ติดตั้งก่อนหน้านี้แล้ว (ถ้าการติดตั้งก่อนหน้านี้ยังคงทำหน้าที่แก้ปัญหาเกี่ยวกับความต้องการเทคโนโลยีการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม)

สิ่งสำคัญที่ต้องพิจารณาในการวางแผนปฏิบัติการวางสายเคเบิลเครือข่ายของโรงเรียน คือ ความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและ/หรือความสามารถในการจัดหาเทคโนโลยีของการดำเนินงาน **ความต้องการด้านการวางสายเคเบิลของโรงเรียนมีอะไรบ้าง**

- **กำหนดขอบเขตพื้นที่การวางสายเคเบิลเครือข่าย**
ประเมินว่าจะวางสายเคเบิลเฉพาะพื้นที่ที่กำหนดไว้คือตามห้องแต่ละชั้นของอาคารหรือทั่วทั้งบริเวณโรงเรียน
- **ประเมินทางเลือกสำหรับขั้นตอนการวางสาย**
ประเมินค่าใช้จ่าย และผลที่ได้รับจากการวางสายเคเบิลเป็นระยะ เมื่อเปรียบเทียบกับการวางสายเคเบิลคราวเดียวในบริเวณสำคัญๆ ของโรงเรียน จากนั้นเลือกวิธีวางสายเคเบิลเครือข่ายที่เหมาะสมกับความต้องการและงบประมาณมากที่สุด

ความต้องการในการใช้อินเทอร์เน็ต

อินเทอร์เน็ตทำให้ท่านสื่อสารกับบุคคลต่างๆ ทั่วทุกมุมโลกได้ ส่วนเครือข่ายทั่วโลกหรือเว็ลด์ไวด์เว็บนั้นทำให้ท่านเข้าถึงแหล่งข้อมูลและซอฟต์แวร์ได้ทั่วโลก ท่านต้องพิจารณาว่า :

- จะใช้อินเทอร์เน็ตอย่างไรภายในโรงเรียนท่าน
- จะมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางอินเทอร์เน็ตหรือไม่
- ท่านต้องการให้นักเรียนและเจ้าหน้าที่ทุกคนมีที่อยู่ทางอีเมล (e-mail address) หรือไม่
- ผู้ใช้ต้องการใช้อินเทอร์เน็ตบ่อยเพียงใด ใ้เกี่ยวกับเนื้อหาสาระ หรือสื่อประสม ฯลฯ มีผู้ใช้จำนวนเท่าไรที่ต้องใช้ในเวลาเดียวกัน
- ท่านจะใช้อินเทอร์เน็ตทางโทรศัพท์ที่ใช่หรือไม่ จะติดตั้งโมเด็มไว้ที่ไหน โมเด็มที่ใช้อยู่ในโรงเรียนในปัจจุบันมีเพียงพอหรือไม่ ถ้าไม่เพียงพอ จะต้องการโมเด็มชนิดใดและความเร็วเท่าไร

จำเป็นต้องใช้อินเทอร์เน็ตหรือไม่

> ศึกษาว่าสาขาวิชาใดบ้างที่ใช้อินเทอร์เน็ตได้

ตรวจสอบเป้าหมายของหลักสูตร และวัตถุประสงค์ของแต่ละรายวิชาหลัก จากนั้นพิจารณาว่าสามารถใช้ หรือควรใช้อินเทอร์เน็ตหรือไม่ กำหนดว่าสถานที่ใดในโรงเรียนที่อาจจำเป็นต้องใช้อินเทอร์เน็ต

➤ **พิจารณาความต้องการบริการอินเทอร์เน็ต**

ศึกษาความต้องการบริการอินเทอร์เน็ต และจัดทำรายการบริการที่ต้องการ เช่น อีเมล เครือข่ายเว็ลด์ไวด์เว็บ การอภิปรายเป็นกลุ่ม ฯลฯ

➤ **พิจารณาชนิดของการแก้ไขที่ต้องการ**

ผู้ออกแบบเครือข่ายจะมีส่วนช่วยประเมินได้ว่า ควรเป็นการแก้ไขคนเดียว หรือแก้ไขครั้งละหลายคนจึงจะเหมาะสมกับความต้องการ นอกจากนี้ ควรพิจารณาถึงความเหมาะสม ความสามารถในการจัดหา และความคุ้มค่าด้วย

➤ **ประเมินความต้องการฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์และการสื่อสาร**

ผู้ออกแบบเครือข่ายควรคาดคะเน จำนวน ชนิดของ โมเด็ม สายโทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต เซิร์ฟเวอร์และอุปกรณ์ที่ต่อเครือข่าย ซอฟต์แวร์สำหรับการเชื่อมต่อในเครือข่าย รวมทั้งการบริการของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต (ISP) และซอฟต์แวร์อื่นๆ ที่จำเป็น เพื่อให้บรรลุความต้องการในการใช้อินเทอร์เน็ตของท่าน

ความต้องการจุดร่วมสาย (Hub)

ถ้าผู้ออกแบบเครือข่ายเตรียมการเชื่อมต่อเครือข่ายของโรงเรียนเป็นแฉกรูป “ดาว” ก็ต้องมีคอมพิวเตอร์ทุกเครื่องในระบบ LAN ต่อเชื่อมโยงโดยตรงไปที่จุดร่วมสาย หรือ ฮับ

ฮับ เป็นส่วนสำคัญของเครือข่าย เนื่องจากเป็นอุปกรณ์ที่ทำหน้าที่เชื่อมต่อระหว่างเครื่องคอมพิวเตอร์ ทำให้คอมพิวเตอร์สามารถเข้าใช้เครือข่ายและบริการของเครือข่ายได้ (การเชื่อมต่อเป็นแฉกรูปดาว เป็นแบบที่เหมาะสมเพราะการเชื่อมต่อแบบนี้ทำให้เกิดการเข้าถึงเครือข่ายได้ดี มีความยืดหยุ่นสำหรับอนาคต และขยายจำนวนได้ง่าย)

การกระจายตัวของฮับตามที่ออกแบบไว้มีผลต่อแผนการวางสายเคเบิล และความเปลี่ยนแปลงในอนาคต ฮับที่มีคอมพิวเตอร์เชื่อมโยงอยู่มักจะเชื่อมต่อกับฮับที่เป็นศูนย์กลางตัวหนึ่งเสมอ
จำเป็นต้องใช้ฮับหรือไม่

> ประเมินความต้องการฮับ

ผู้ออกแบบเครือข่ายจะกำหนดความต้องการฮับของโรงเรียนตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของเครือข่าย

> คาดคะเนจำนวน และตำแหน่งฮับ

เมื่อได้กำหนดว่าจะต้องใช้ฮับหนึ่งแห่งหรือมากกว่านั้นแล้ว ผู้ออกแบบเครือข่ายจะกำหนดตำแหน่งที่ดีที่สุดสำหรับติดตั้งฮับซึ่งจะทำให้คาดคะเนจำนวนฮับได้

นอกจากนี้ยังมีสิ่งที่จะต้องคำนึงถึงคือพื้นที่ที่กำหนดไว้สำหรับการติดตั้งฮับนั้น เป็นพื้นที่ว่างหรือไม่ และควรใช้ฮับแบบเคลื่อนที่ได้ หรือแบบติดตั้งอยู่กับที่

ความต้องการด้านซอฟต์แวร์เครือข่าย

เมื่อกำหนดความต้องการเครือข่าย เช่น เซิร์ฟเวอร์ ฮับ สายเคเบิล ฯลฯ แล้ว ผู้ออกแบบเครือข่ายสามารถคาดคะเนความต้องการซอฟต์แวร์ที่ต้องใช้กับเครือข่ายและเซิร์ฟเวอร์ได้

ความต้องการซอฟต์แวร์เครือข่ายมีมากเพียงใด

➢ กำหนดรูปแบบของระบบปฏิบัติการเครือข่ายที่ต้องจัดซื้อ

นำข้อเสนอแนะจากผู้เสนอขายและจากโรงเรียนอื่นมาประกอบการพิจารณา ตรวจสอบความต้องการเกี่ยวกับเครือข่ายของท่าน และกำหนดรูปแบบของระบบปฏิบัติการสำหรับเครือข่ายที่จะสนองความต้องการของท่าน ได้ดีที่สุด

➢ คาดคะเนจำนวนผลิตภัณฑ์ซอฟต์แวร์ของเครือข่ายที่จะต้องจัดซื้อ

ต้องคำนึงถึงซอฟต์แวร์เครือข่ายที่มีอยู่ ซึ่งอาจจะต้องเปลี่ยนใหม่หรือยกระดับ (upgrade) พิจารณาข้อตกลงในลิขสิทธิ์เพื่อให้ได้ซอฟต์แวร์ที่คุ้มค่ามากที่สุด

ความต้องการคอมพิวเตอร์

เมื่อได้คาดคะเนจำนวนห้องเรียนที่ต้องการ รวมทั้งกำหนดความต้องการเครือข่ายสำหรับเจ้าหน้าที่ และระบบการบริหารของโรงเรียนแล้ว ก็สามารถประมาณการจำนวนคอมพิวเตอร์ที่ต้องการได้ จะต้องใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เป็นจำนวนเท่าไร

➤ กำหนดประเภทของคอมพิวเตอร์ที่จะต้องจัดซื้อ

พิจารณาผู้ใช้คอมพิวเตอร์แต่ละกลุ่ม (เจ้าหน้าที่ นักเรียน ผู้บริหาร) และกำหนดว่าใครต้องการใช้คอมพิวเตอร์แบบใด เช่นแบบตั้งโต๊ะ กระเป๋าหิ้ว คอมพิวเตอร์พร้อมด้วยสื่อประสม คอมพิวเตอร์ขนาดมือถือ เครื่องคำนวณกราฟิก หรือแบบผสม และควรพิจารณาด้วยว่าผู้ใช้แต่ละกลุ่มใช้คอมพิวเตอร์อย่างไร หลังจากนั้นให้กำหนดคุณลักษณะพื้นฐานของคอมพิวเตอร์ที่จำเป็นสำหรับความมุ่งหมายของแต่ละกลุ่ม

➤ คาดคะเนจำนวนคอมพิวเตอร์ที่ต้องการจัดซื้อใหม่

พิจารณาจำนวนคอมพิวเตอร์ที่สามารถสนองความต้องการในปัจจุบันได้ จากนั้นคาดคะเนจำนวนคอมพิวเตอร์ใหม่ที่ต้องการใช้ ควรทำการคาดคะเนคอมพิวเตอร์ทุกประเภทที่ได้กำหนดไว้ รวมทั้งคาดคะเนความต้องการคอมพิวเตอร์สำหรับห้องเรียน การบริหาร และเจ้าหน้าที่ด้วย

ความต้องการเครื่องมืออุปกรณ์อื่นๆ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

เมื่อกำหนดประเภทและจำนวนคอมพิวเตอร์ที่โรงเรียนต้องการแล้ว ควรคาดคะเนจำนวนเครื่องพิมพ์ เครื่องสแกนภาพ พล็อตเตอร์ กล้องถ่ายภาพวิดีโอ กล้องดิจิทัล เครื่องฉายภาพ ซีดีรอม และอุปกรณ์ทางเทคนิคอื่นๆ ที่ต้องการ เครื่องมือเหล่านี้บางครั้งจะเรียกว่าอุปกรณ์ประกอบ นอกจากนี้ ควรคำนึงถึงความต้องการด้านเครือข่าย และระบบสนับสนุนไว้ล่วงหน้าด้วย

จะต้องการอุปกรณ์มากเพียงใด

> กำหนดชนิดของอุปกรณ์ที่จะต้องจัดซื้อ

ตรวจสอบความต้องการ และกำหนดชนิดของอุปกรณ์ประกอบที่สนองต่อความต้องการ รวมทั้งอุปกรณ์สนับสนุนที่จำเป็น เช่น เครื่องบันทึกเสียง แถบบันทึกเสียง หรือเซิร์ฟเวอร์สำรองในกรณีที่มีปัญหาเกิดขึ้น

> คาดคะเนจำนวนของอุปกรณ์แต่ละชนิดที่จะต้องจัดซื้อ

คำนึงถึงอุปกรณ์ที่มีอยู่ซึ่งสามารถสนองความต้องการในปัจจุบันได้ดี แล้วคาดคะเนจำนวนอุปกรณ์ใหม่ที่ ต้องการ รวมทั้งจำนวนอุปกรณ์ที่ได้กำหนดไว้

ความต้องการซอฟต์แวร์

ความต้องการด้านซอฟต์แวร์ขึ้นอยู่กับจำนวนคอมพิวเตอร์ที่โรงเรียนจำเป็นต้องจัดซื้อและต้องพิจารณาว่าจะใช้ประโยชน์ซอฟต์แวร์เหล่านี้ให้ทั่วทั้งโรงเรียนได้อย่างไร รวมทั้งกำหนดชนิดของซอฟต์แวร์ที่จะต้องใช้ทั้งกับเครื่องใหม่ และเครื่องที่มีอยู่แล้ว

จะต้องใช้ซอฟต์แวร์มากเพียงใด

➤ **กำหนดซอฟต์แวร์ชนิดต่าง ๆ ที่ต้องจัดซื้อ**

ตรวจสอบความต้องการ และกำหนดชนิดของซอฟต์แวร์ ที่ต้องการ ได้แก่ :

- ซอฟต์แวร์สำหรับหลักสูตร
- ซอฟต์แวร์ด้านการบริหาร
- ซอฟต์แวร์ระบบงาน (โปรแกรมประมวลคำ สปรดชีท วาดภาพ)

➤ **คาดคะเนจำนวนซอฟต์แวร์แต่ละชนิดที่ต้องจัดซื้อ**

พิจารณาซอฟต์แวร์ที่มีอยู่ที่สามารถสนองความต้องการ ในปัจจุบันได้ดีเพียงไร แล้วจึงคาดคะเนจำนวนซอฟต์แวร์ ใหม่ที่ต้องการ ถ้าจำเป็นก็ให้ตรวจสอบข้อตกลงใน ลิขสิทธิ์เพื่อพิจารณาถึงความคุ้มค่าในการซื้อซอฟต์แวร์ ลิขสิทธิ์กับประสิทธิผลในการใช้ตามคุณภาพที่กำหนด ไว้ในลิขสิทธิ์ของซอฟต์แวร์นั้น ๆ

เครื่องมืออื่นที่จำเป็น

สิ่งที่จำเป็นต้องพิจารณาก่อนการจัดทำแผนดำเนินการสำหรับเทคโนโลยีการเรียนรู้ และก่อนการคาดคะเนค่าใช้จ่ายรวมของการดำเนินงานตามแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้ของโรงเรียนคือ การตรวจสอบอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นสำหรับการใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ในโรงเรียนของท่าน ประเด็นสำคัญที่ต้องคำนึงถึงมีดังนี้ :

- เครื่องมือที่เกี่ยวกับกระแสไฟฟ้า
- สภาพแวดล้อมและสภาพความปลอดภัย
- ความปลอดภัยของเครื่องมืออุปกรณ์
- พื้นที่ในชั้นเรียนและเฟอร์นิเจอร์

เครื่องมือที่เกี่ยวกับกระแสไฟฟ้า

ปัญหาเรื่องกระแสไฟฟ้าเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการเสียหายต่อเครื่องคอมพิวเตอร์ได้ การเพิ่มหรือการลดกระแสไฟฟ้าอาจทำให้สูญเสียข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์และเซิร์ฟเวอร์ ปัจจัยเกี่ยวข้องที่จะต้องพิจารณาเมื่อคิดเรื่องงบประมาณและวางแผนดำเนินการเทคโนโลยีการเรียนรู้ ได้แก่

- มีกระแสไฟเพียงพอและเหมาะสมหรือไม่ ควรมีแผนเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มประสิทธิภาพอย่างไร
- มีเครื่องป้องกันคลื่นไฟฟ้า ตัวปรับสายไฟ และ/หรือ อุปกรณ์ป้องกันการขจัดจังหวะจากแหล่งกระแสไฟ (UPS) สำหรับอุปกรณ์ของท่านหรือไม่
- สิ่งที่สำคัญสำหรับการวางสายเคเบิล ใครจะเป็นผู้เขียนข้อกำหนดคุณลักษณะ (ทั้งสายไฟและเครือข่าย) สำหรับการวางสายเคเบิลในโรงเรียน

ถ้าโรงเรียนกำลังติดตั้งเครือข่าย ผู้ออกแบบเครือข่ายควรมีส่วนในการให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับข้อกำหนดเหล่านี้ในระหว่างการออกแบบรายละเอียดเครือข่าย ถ้าไม่สามารถทำได้ โรงเรียนอาจต้องจ้างผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำเกี่ยวกับคุณลักษณะพิเศษที่สำคัญเกี่ยวกับเครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้า

ในการปฏิบัติตามจุดมุ่งหมายของแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้ จำเป็นต้องมีเวลา ทรัพยากรและเงินทุนที่จะว่าจ้างผู้ให้คำปรึกษามืออาชีพและมีงบประมาณเพียงพอสำหรับการจัดซื้อและติดตั้งอุปกรณ์ไฟฟ้าที่มีประสิทธิภาพเพิ่มเติม

สภาพแวดล้อมและสภาพความปลอดภัย

อุปกรณ์ต่าง ๆ และสายเคเบิลมีความไวต่อสภาพแวดล้อม ในการวางแผนคาดคะเนความต้องการอุปกรณ์ จึงมีบางประเด็นที่ต้องนำมาพิจารณาร่วมด้วย ได้แก่ :

- การติดตั้งเครื่องปรับอากาศสำหรับห้องที่มีคอมพิวเตอร์ 20-30 เครื่อง
- การวางสายดินที่เหมาะสมสำหรับระบบ และการวางสายดินร่วมกันระหว่างอาคาร
- การเลือกประเภทของท่อหุ้มสายไฟ (ขึ้นอยู่กับว่าสายเคเบิลจะอยู่ใกล้กับอะไร)
- คำเนิ่งถึงความสวยงาม เช่น วางสายลอยหรือซ่อนไว้

ความปลอดภัยของอุปกรณ์

ความปลอดภัยทางกายภาพของอุปกรณ์ของโรงเรียนเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ต้องให้ความสำคัญ ภัยธรรมชาติ เช่น แผ่นดินไหว ไฟฟ้า หรือการขโมย และการที่อุปกรณ์ถูกทำลาย อาจทำให้อุปกรณ์และสายเคเบิลเครือข่ายได้รับความเสียหายได้ ท่านจำเป็นจะต้องพิจารณาในประเด็นต่อไปนี้ :

- การรักษาความปลอดภัยให้กับอุปกรณ์ต่าง ๆ
- การติดตั้งสัญญาณกันขโมย ควรทำการล้อมกรอบคอมพิวเตอร์เพื่อป้องกันการขโมยหรือการทำลายแรมการ์ดเครือข่าย CD-ROM Drive หรือไม

- การวางอุปกรณ์จัดเส้นทาง (Router), ศูนย์รวมของจุดร่วมสาย(Central Hub) และเซิร์ฟเวอร์ ควรตั้งไว้ในตู้หรือภายในห้องที่ผู้ไม่มีสิทธิไม่สามารถเข้าถึงได้
- การตั้ง Remote Hub ควรไว้ในตู้ หรือบนหิ้งที่ไกลมือเอื้อมถึง (เช่น อยู่ใกล้เพดาน)
- กลอนประตู ลูกกรงหน้าต่าง ท่อหุ้มสายเคเบิลที่เป็นโลหะสำหรับการวางสายภายนอกอาคาร และสัญญาณเตือนภัย เป็นสิ่งจำเป็นหรือไม่

ความต้องการพื้นที่ห้องเรียนและเฟอร์นิเจอร์

การคาดคะเนความต้องการสำหรับการปฏิบัติตามแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้ของโรงเรียนจำเป็นต้องพิจารณาความต้องการด้านพื้นที่ เฟอร์นิเจอร์ และลักษณะผู้ใช้อย่าง

เรื่องที่ต้องพิจารณา ได้แก่ :

- มีสถานที่เก็บอุปกรณ์หรือไม่
- พื้นที่ห้องกว้างพอที่จะเพิ่มจำนวนคอมพิวเตอร์ตามที่คาดการณ์ไว้หรือไม่
- มีโต๊ะและเก้าอี้สำหรับคอมพิวเตอร์เครื่องใหม่หรือไม่ และมีลักษณะเหมาะสมกับผู้ใช้อย่างหรือไม่

การพิจารณาความต้องการอุปกรณ์อื่น ๆ

อุปกรณ์อื่น ๆ ที่อาจจำเป็นต้องใช้

➤ กำหนดประเภทของอุปกรณ์ที่ต้องการ

พิจารณาถึงความจำเป็นของเครื่องไฟฟ้า อุปกรณ์รักษาความปลอดภัย เครื่องป้องกันภัย หรือเฟอร์นิเจอร์บ้างหรือไม่

➤ คาดคะเนจำนวนของอุปกรณ์แต่ละประเภทที่ต้องการจัดซื้อ

คำนึงถึงความต้องการทั้งในส่วนของห้องเรียน และ ส่วนของงานบริหาร สำรวจสภาพของอุปกรณ์ที่มีอยู่ว่า ยังใช้ได้หรือไม่

➤ กำหนดความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวก

พิจารณาว่าสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีอยู่เพียงพอกับความต้องการหรือไม่ จำเป็นต้องปรับการจัดการ หรือใช้สิ่งอื่นแทนหรือไม่

➤ กำหนดชนิดของการบริการที่ต้องการ

พิจารณาบริการที่อาจต้องใช้ในการติดตั้งอุปกรณ์ วางแผนเรื่องกระแสไฟฟ้า หรือปรับเปลี่ยนสิ่งอำนวยความสะดวกของโรงเรียน

การรักษาความปลอดภัยที่จำเป็น

การรักษาความปลอดภัยเป็นส่วนประกอบสำคัญของความสำเร็จในการใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ของโรงเรียน การลงทุนด้านเทคโนโลยีการเรียนรู้จำเป็นต้องได้รับการปกป้องจากความเสี่ยง และการคุกคามซึ่งอาจเกิดขึ้นในหลายรูปดังต่อไปนี้:

- การสูญหาย หรือการแตกหักของอุปกรณ์
- การเข้าใช้แฟ้มส่วนตัวหรือแฟ้มความลับของโรงเรียนโดยไม่มีสิทธิ
- ข้อมูลหรือระบบที่สำคัญของโรงเรียนเกิดการสูญหาย
- นักเรียนเห็นสิ่งที่ไม่เหมาะสมจากอินเทอร์เน็ต

โรงเรียนแต่ละแห่งต้องการการรักษาความปลอดภัยที่แตกต่างกัน การวางแผนรักษาความปลอดภัยสำหรับเทคโนโลยีการเรียนรู้ของท่าน จะต้องระบุความจำเป็นเหล่านี้ และเสนอมาตรการด้านความปลอดภัยที่ต้องทำ การวางแผนรักษาความปลอดภัยควรทำระหว่างการวางแผนติดตั้งเทคโนโลยีการเรียนรู้ของโรงเรียน ถ้าโรงเรียนกำลังจะติดตั้งเครือข่าย ก็ควรพิจารณาถึงการวางแผนเรื่องความปลอดภัยที่ระบุไว้ระหว่างกระบวนการวางแผนเครือข่ายของโรงเรียน

ในแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้ ก่อนการออกแบบหรือการวางแผนติดตั้งเทคโนโลยีการเรียนรู้ ควรคิดถึงความต้องการด้านการรักษาความปลอดภัยของโรงเรียนเพื่อการคาดคะเนงบประมาณที่จำเป็นต้องใช้ ประเด็นที่จำเป็นต้องพิจารณาดังกล่าว มีดังต่อไปนี้

ประเด็นเกี่ยวกับนโยบายด้านความปลอดภัย

ท่านควรกำหนดนโยบายด้านความปลอดภัย ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของรายละเอียดในแผนความปลอดภัยด้านเทคโนโลยีการเรียนรู้ โดยกล่าวอย่างชัดเจนเกี่ยวกับจุดยืน และความคาดหวังของโรงเรียนในเรื่องที่เกี่ยวกับความปลอดภัยของเทคโนโลยีการเรียนรู้ สิ่งที่ต้องพิจารณาก่อนการกำหนดนโยบาย :

- สิ่งที่โรงเรียนต้องปกป้องสินทรัพย์ ข้อมูล หรือสิ่งอื่น
- โรงเรียนจะปกป้องสิ่งเหล่านี้จากอะไร หรือจากใคร
- ถ้าไม่ปกป้องเครือข่ายจะเกิดความเสียหายในเรื่องใดบ้าง

- การคุกคามที่อาจเกิดขึ้นกับระบบของโรงเรียนเป็นอย่างไร เป็นการคุกคามจากภายใน หรือจากภายนอก
- การคุกคามเหล่านี้มีความรุนแรงเพียงใด ลำดับความสำคัญในการป้องกันความปลอดภัยของโรงเรียนมีอย่างไร

ความเสี่ยงและการคุกคามความปลอดภัย

การพิจารณาที่มาของความเสี่ยงและการคุกคามต้องพิจารณาจากสิ่งนี้อาจเป็นไปได้ทั้งหมด

- อาจมีการปรับเปลี่ยนที่ตั้งของอุปกรณ์ เพื่อให้ความสะดวกแก่ผู้ใช้งานใหม่หรือให้ความสะดวกต่อการปรับ การจัดการใหม่ของครูในโรงเรียน การทำบัญชีรายการ และติดตามสิ่งที่มีอยู่สามารถป้องกันการสูญหายของ คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ประกอบอื่นๆ
- ต้องดำเนินการป้องกันฮาร์ดแวร์ เช่น คีย์บอร์ด จอภาพ คอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ แผ่นดิสก์ สายการสื่อสาร ฯลฯ จากการถูกขโมย และการแตกหัก
- ซอฟต์แวร์ทุกประเภทที่ใช้ต้องมีลิขสิทธิ์ ทั้งที่เป็น Source Program โปรแกรมอำนวยความสะดวก (Utilities) โปรแกรมตรวจสอบสภาพ (diagnostic program) ฯลฯ
- ข้อมูลจะต้องได้รับการปกป้องจากการรั่วไหลถ่ายเท หรือทำให้ผิดเพี้ยน

- เพิ่มข้อมูลจะต้องได้รับการปกป้องจากการคัดลอกโดยผู้ใช้ที่ไม่มีสิทธิ ข้อมูลสามารถคัดลอกได้ตามสาย จากแหล่งเก็บที่เก็บเอกสารสำคัญ สำเนาเพิ่มเครือข่ายฐานข้อมูล จากการคัดลอกระหว่างการปฏิบัติ หรือการเปลี่ยนถ่ายในการสื่อสาร
- ต้องป้องกันคอมพิวเตอร์จากไวรัส ซึ่งอาจทำลายข้อมูลหรือขัดจังหวะการทำงานของเครือข่าย
- ดูแลวัสดุต่างๆ เช่น ตลับหมึก กระดาษ แผ่นดิสก์ ให้ปลอดภัยจากการถูกขโมย หรือการนำไปใช้อย่างไม่เหมาะสม
- ต้องป้องกันไม่ให้คนเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับอุปกรณ์
- ต้องดูแลให้เครือข่ายสามารถให้บริการผู้ใช้ในเครือข่ายได้ตลอดเวลา
- ต้องป้องกันเครือข่ายจากผู้เข้าใช้ที่ไม่มีสิทธิใช้ระบบและข้อมูล
- ต้องป้องกันผู้ใช้จากผู้ใช้อาจแอบอ้างใช้รหัสผ่าน (passwords) โดยไม่มีสิทธิ์ หรือยุ่งเกี่ยวกับบัญชีของผู้ใช้
- ต้องป้องกันเครือข่ายจากผู้บุกรุกเข้ามาในระบบ
- ต้องกำหนดนโยบายการเข้าใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียน
- การสนับสนุนระบบต้องไม่ขึ้นอยู่กับบุคคลคนเดียว ต้องมีบุคลากรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมที่สามารถแก้ปัญหาได้เมื่อผู้นั้นไม่อยู่

- เก็บรักษาเอกสารต่างๆ เกี่ยวกับ โปรแกรม ฮาร์ดแวร์ และระบบไว้อย่างปลอดภัย

ประเมินการคุกคามตามความรุนแรง และความน่าจะเป็นเป็นจริง และกำหนดการป้องกันตามลำดับความสำคัญ ตัวอย่างเช่น :

- ความรุนแรงที่จัดว่าสูง คือ การคุกคามหรือความเสี่ยงที่ทำให้เครือข่ายทั้งหมดหยุดการทำงาน ความเสี่ยงที่จัดว่าต่ำคือการคุกคามที่มีผลต่อคอมพิวเตอร์เพียงเครื่องเดียว หรือต่อข้อมูลที่ไม่สำคัญ
- ความรุนแรงที่จัดว่าสูง คือ การคุกคามที่รวมถึงการเข้าใช้ข้อมูลที่มีความลับ สำหรับความรุนแรงที่จัดว่าต่ำ คือ การเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการบ้านของอีกห้องเรียนหนึ่ง

เป้าหมายเกี่ยวกับความปลอดภัย

ข้อเสนอแนะในการกำหนดเป้าหมายสำหรับแผนรักษาความปลอดภัยของเทคโนโลยีการเรียนรู้ของโรงเรียน

- อำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้ ส่งเสริมผู้มีส่วนร่วมในเทคโนโลยีการเรียนรู้ทุกฝ่ายให้มีความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วม
- ให้ความสนใจแก่นักเรียน ครู และผู้บริหารในความเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับ :
  - ข่าวสารทางอีเมล
  - เพิ่มส่วนบุคคล และบุคลากร

- แฟ้มงาน
- ผลการทดสอบ คำตอบการทดสอบ และเกรด
- จำกัดการเข้าใช้สำหรับนักเรียน หรือกลุ่มนักเรียนให้ใช้ได้เฉพาะในชั้นเรียน สำหรับครูเข้าใช้ได้ทั้งหมด
- พัฒนาแผนอย่างง่ายกำหนดระดับการเข้าใช้สำหรับผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครอง กำหนดรายละเอียดว่าใครเข้าใช้อะไรได้บ้าง : คอมพิวเตอร์ แฟ้มบริการ คำแนะนำ ซอฟต์แวร์และแหล่งทรัพยากร เช่น อินเทอร์เน็ต ฯลฯ
- อธิบายจุดมุ่งหมายของนโยบายด้านความปลอดภัยให้ชัดเจนกำหนดแผนประเมินผลสำเร็จของนโยบาย
- พัฒนาระบบสำรองข้อมูล และวิธีการกู้คืนระบบ เพื่อปกป้องข้อมูล และการใช้ซึ่งอาจบิดเบือนจากเดิม ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนในเรื่องของการรักษาความปลอดภัยหรือมีปัญหาอื่นๆ การทำสำเนาข้อมูลสำรองไว้ และทำซอฟต์แวร์สำรองเป็นประจำ และการออกกฏรายงานปัญหาที่เกิด ควรเป็นเรื่องสำคัญสำหรับแผนการกู้คืนระบบคอมพิวเตอร์ของท่าน
- ต้องเข้าใจว่าไม่มีเทคโนโลยีใดๆ สามารถป้องกันเครือข่ายได้อย่างสมบูรณ์ ผู้ออกแบบเครือข่ายหลายคนแนะนำให้ใช้วิธีระบบ (systemic approach) ซึ่งเป็นการใช้มาตรการความปลอดภัยที่ซับซ้อนทำให้คนเข้าใช้ยากมากขึ้น

- เลือกชุดการควบคุมที่จะทำให้สามารถป้องกันเครือข่าย แต่ขณะเดียวกันก็ยอมให้ผู้ใช้เครือข่ายเข้าใช้ทรัพยากร ตามที่ต้องการได้
- ระบุมาตรการรักษาความปลอดภัยที่ไม่ทำไว้เป็นอัตโนมัติ พิจารณาดำเนินการเกี่ยวกับการฝ่าฝืนกฎเรื่องการรักษา ความปลอดภัย ตามกฎและระเบียบของโรงเรียน
- ระบุชื่อบุคลากรผู้ที่จะต้องปฏิบัติตามแผนความปลอดภัย ของท่าน
- รวมค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยไว้ใน งบประมาณการจัดซื้อใหม่ และงบดำเนินงานของ โรงเรียน
- ตระหนักถึงความมุ่งหมายของการรักษาความปลอดภัย และไม่เปิดเผยมาตรการรักษาความปลอดภัยสำหรับ เทคโนโลยีการเรียนรู้หรือเครือข่ายให้ผู้อื่นทราบ

การป้องกันระบบคอมพิวเตอร์

มาตรการรักษาความปลอดภัยที่โรงเรียนอาจพิจารณาใช้เพื่อ ปกป้องการลงทุนเทคโนโลยีการเรียนรู้ของท่าน

- จัดเก็บข้อมูลและระบบสำรองไว้อย่างสม่ำเสมอ และเก็บ ไว้ในที่ที่ปลอดภัย ไม่ควรเก็บไว้ที่โรงเรียน การจัดเก็บ ดังกล่าวเป็นส่วนที่ต้องทำเพื่อเป็นการป้องกันข้อมูลที่มี อยู่ในเครือข่าย และเครื่องของท่าน

- รักษาความปลอดภัยทางกายภาพต่อระบบเครือข่ายของท่าน เก็บเครื่องมือที่มีราคาแพงไว้ในห้องที่ปลอดภัย ถ้าเป็นไปได้ให้ตริงฮาร์ดแวร์ไว้กับโต๊ะหรือพื้นห้อง
- ไล่หมายเลขทะเบียนไว้บนฮาร์ดแวร์ มีบัญชีรายการและเก็บรักษาไว้อย่างดี
- จำกัดผู้ใช้ที่จะเข้าถึงส่วนประกอบที่สำคัญของเครือข่าย และจัดเก็บอุปกรณ์ที่สำคัญทั้งหมดของเครือข่ายไว้ในตู้
- สร้างไฟร์วอลล์ (Firewall) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ป้องกันไม่ให้ผู้ไม่มีสิทธิเข้าใช้เครือข่ายโดยพลการ เป็นการป้องกันระบบจากผู้บุกรุก เช่น ผู้ที่เข้ามาทางอินเทอร์เน็ต ผู้ไม่มีสิทธิมักจะหาทางเข้าสู่เครือข่ายในจุดที่สามารถเข้าได้ง่าย การเชื่อมโยงระหว่างเครือข่ายต่างๆ ทำให้มีการเข้าใช้ทรัพยากรในเครือข่ายของท่านได้
- ติดตั้งไฟร์วอลล์หรือเครื่องมืออื่นเพื่อแยกเครือข่ายการบริหารที่ต้องการความปลอดภัยมากกว่าออกจากเครือข่ายทั่วไปที่นักเรียนใช้
- สร้างกฎการปฏิบัติสำหรับเจ้าหน้าที่เพื่อรักษาความปลอดภัย เช่น เจ้าหน้าที่ไม่ควรทิ้งเครื่องคอมพิวเตอร์ไว้โดยไม่ดูแลขณะที่กำลังติดต่อกับเครือข่าย
- วางระเบียบวิธีตรวจจับผู้ไม่มีสิทธิใช้เครือข่ายโดยวางระบบตรวจสอบงาน ซึ่งดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้บริหารเครือข่าย ใช้เครื่องมือตรวจสอบ

เครือข่าย เช่น แฟ้มเก็บเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในระบบ (activity log file) ซึ่งติดตั้งได้โดยใช้ซอฟต์แวร์ระบบปฏิบัติการมาตรฐานหรือซอฟต์แวร์จากผู้ขาย ใช้ซอฟต์แวร์ที่ออกแบบมาใช้สำหรับการตรวจสอบเครือข่ายโดยเฉพาะ การตรวจสอบแบบอัตโนมัติสามารถตรวจดูได้ทั้งระบบ เพื่อค้นหาบริเวณที่เป็นจุดอ่อนของความปลอดภัย โดยอาจปล่อยสัญญาณเตือนเมื่อตรวจพบจุดอ่อนเพื่อให้ดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องในบริเวณนั้นทันที

- หาข้อผิดพลาดในซอฟต์แวร์ (software bugs) โดยเฉพาะข้อผิดพลาดที่รู้จักกันอยู่ทั่วไปอาจทำให้ผู้ไม่มีสิทธิเข้ามาในเครือข่ายของท่านได้ ทันทีที่พบข้อผิดพลาดดังกล่าว ควรรีบแจ้งให้ผู้ขายทราบโดยเร็วเพื่อแก้ปัญหานี้
- รวบรวมรายชื่อผู้ใช้ซึ่งได้ทำการเปลี่ยนแปลงข้อมูลลับที่สำคัญไว้ และเวลาที่เปลี่ยน
- กำหนดรหัสผ่าน (password) เพื่อการรักษาความปลอดภัย และระเบียบการเข้าใช้เซิร์ฟเวอร์ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าผู้มีสิทธิเท่านั้นที่ได้รับอนุญาตให้เข้าใช้เครือข่ายได้ ผู้ใช้ที่เข้าถึงไปยังส่วนต่างๆ ของเครือข่าย และส่วนประกอบส่วนหนึ่งของฮาร์ดแวร์จะสามารถเข้าถึงได้ในบริเวณที่จำกัดเท่านั้น
- ติดตั้ง และสนับสนุนให้ใช้โปรแกรมป้องกันไวรัส โดยเฉพาะเมื่อมีการใช้แผ่นดิสก์จากภายนอก ใช้อีเมล หรือ อินเทอร์เน็ต

กำหนดความปลอดภัยที่เหมาะสม

มีมาตรการรักษาความปลอดภัยอะไรที่จำเป็น

- **ระบุและจัดอันดับความสำคัญของความเสี่ยงและการคุกคาม**

กำหนดความเสี่ยงและการคุกคามที่คิดว่าจะมีผลต่อโรงเรียน รวมทั้งผลกระทบจากการคุกคามเหล่านี้ ระบุว่าประเด็นใดควรจะดำเนินการก่อนอื่น

- **ระบุมาตรการความปลอดภัยที่จะต้องจัดทำ**

กำหนดประเภทของมาตรการรักษาความปลอดภัยที่ต้องการใช้

- **คาดคะเนเครื่องมือและทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับดำเนินการตามมาตรการรักษาความปลอดภัยที่เลือก**
ตรวจสอบว่าเครื่องมือที่มีอยู่แล้วยังใช้ได้หรือไม่ ระบุสิ่งที่ต้องซื้อใหม่ หรือการบริการที่จะต้องจัดงบประมาณไว้

การสนับสนุนทางเทคนิคที่จำเป็น

การทำให้สิ่งแวดล้อมทางเทคโนโลยีการเรียนรู้มารวมกันได้ นั้นเป็นเรื่องยาก และการที่จะทำให้ดำเนินงานไปได้อย่างราบรื่นก็เป็น สิ่งที่ยากพอๆ กัน การวางแผนอย่างรอบคอบ การออกแบบ รวมทั้ง การติดตามผล และการกำหนดมาตรการในการซ่อมบำรุงไว้ล่วงหน้า จะช่วยป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับเครือข่ายและเครื่องมือได้ ที่สำคัญคือการฝึกอบรมทางเทคนิคจะช่วยสนับสนุนการดำเนินการ ติดตั้งเครือข่ายและการปฏิบัติการได้ทุกขั้นตอน รวมถึงการบูรณาการ เทคโนโลยีการเรียนรู้ภายในโรงเรียน

แผนการสนับสนุนทางเทคนิค

แผนสนับสนุนทางด้านเทคนิคของโรงเรียนประกอบด้วย :

- กำหนดบทบาทหน้าที่เพื่อการสนับสนุนเทคโนโลยีของบุคลากรในโรงเรียน
- ระยะเวลา และความรับผิดชอบเพื่อพัฒนาคู่มือแนะแนวการปฏิบัติ และกระบวนการดูแลรักษาเครือข่าย และเทคโนโลยีการเรียนรู้อื่นๆ รวมทั้งการแก้ปัญหาของระบบ

การสนับสนุนทางเทคนิค 5 ด้านหลัก

งานสนับสนุนทางเทคนิคที่เป็นพื้นฐานมี 5 ด้านคือ :

- การติดตั้งเครือข่ายและเครื่องมือ (การจัดการคุณลักษณะของระบบ)

เป็นงานเกี่ยวกับการออกแบบเครือข่าย และเครื่องมือ เพื่อให้ปฏิบัติงานได้อย่างราบรื่น เจ้าหน้าที่สนับสนุนทางเทคนิคต้องเปลี่ยนแปลงการติดตั้งเครือข่าย และเครื่องมือของโรงเรียนได้เมื่อมีความจำเป็น

- การสังเกตการทำงานของเครือข่ายและการปรับปรุง (การจัดการด้านประสิทธิภาพ)

งานนี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลการทำงานของส่วนประกอบต่างๆของเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง รวมถึง

ความสามารถในการรวบรวม และรายงานเหตุการณ์ในการปฏิบัติงานของเครือข่าย

- **การบริหารทั่วไป**

เป็นงานที่เกี่ยวกับการเพิ่มและลดผู้ใช้ออกจากเครือข่าย การเปลี่ยนแปลงสิทธิในการเข้าใช้ในส่วนต่างๆ ของเครือข่าย การดูแลรหัสผ่าน ฯลฯ รวมถึงการจัดการเกี่ยวกับความปลอดภัยของข้อมูล การสำรองระบบ และการฟื้นฟูระบบ

- **การแก้ปัญหา (การจัดการความผิดพลาด)**

เป็นงานเกี่ยวกับการตรวจสอบ การแยกแยะ และแก้ไข การปฏิบัติงานของเครือข่ายหรือเครื่องมือที่ผิดปกติ

- **การสนับสนุนผู้ใช้**

เป็นงานเกี่ยวกับการแก้ปัญหาและคำถามจากผู้ใช้ เทคโนโลยีการเรียนรู้

การจัดอัตราค่าจ้าง

โรงเรียนต้องมีบุคลากรที่มีคุณภาพในการดำเนินการและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยี จำนวนเจ้าหน้าที่ที่ต้องการเพื่อสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ และระบบของโรงเรียนจะขึ้นอยู่กับขนาดขอบเขตของการใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้และการสนับสนุนของโรงเรียน เป็นไปได้ว่าท่านอาจต้องใช้คนที่เสียสละมาทำงานครึ่งเวลา (เช่น สละเวลาครึ่งวันของทุกวันเพื่องานสนับสนุนเทคนิค) ผู้ที่ทำงานครึ่ง

เวลานี้อาจจะมีเพียงคนเดียว หรือมากกว่าหนึ่งคนที่สามารถสละเวลามาทำหน้าที่นี้ นอกจากนี้ นักเรียนหรืออาสาสมัครก็อาจเข้ามาทำหน้าที่แทนเจ้าหน้าที่สนับสนุนหลักได้

บางโรงเรียนใช้วิธีการพัฒนาทีม “ครูฝึก” ด้านเทคโนโลยี การเรียนรู้ขั้นเพื่อทำหน้าที่สนับสนุน โดยวิธีนี้หมายความว่า การควบคุมและสนับสนุนทรัพยากรเทคโนโลยีการเรียนรู้ไม่ได้อยู่ที่บุคคลคนเดียว แต่เป็นการแบ่งภาระงานกันทำ และทำให้การจัดการด้านการสนับสนุนดำเนินไปได้ ถึงแม้ว่า “ครูฝึก” คนใดคนหนึ่งไม่อยู่

เจ้าหน้าที่สนับสนุนทางเทคนิคควรจะได้รับ การฝึกอย่างเพียงพอในขณะที่ปฏิบัติงาน

ท่านจะต้องกำหนดระดับของการสนับสนุนทางเทคนิคที่ ต้องการสำหรับ :

- เครือข่าย
- เซิร์ฟเวอร์
- คอมพิวเตอร์
- ซอฟต์แวร์

สิ่งที่สำคัญคือ โรงเรียนจะต้องรับผิดชอบในเรื่องเวลาและทรัพยากรที่จำเป็นต่อการสนับสนุนเทคโนโลยีการเรียนรู้ ความรับผิดชอบนี้จำเป็นอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของการลงทุนด้านเทคโนโลยี การเรียนรู้ของโรงเรียน

การสนับสนุนทางเทคนิคด้านเครือข่าย

มาตรการที่จะช่วยสนับสนุนเครือข่าย และป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นกับเครือข่ายนั้นมีอยู่หลายมาตรการ ซึ่งโรงเรียนอาจนำมาใช้ได้ ท่านต้องกำหนดว่ามาตรการใดที่ท่านต้องการจะใช้

- จัดซื้ออุปกรณ์ที่มีซอฟต์แวร์และเครื่องมือการจัดการเครือข่ายที่ติดตั้งไว้แล้ว แม้ว่าในระยะแรกอาจมีราคาแพงกว่า แต่ในระยะยาวจะประหยัดรายจ่าย
- แต่งตั้งผู้จัดการเครือข่าย เพื่อรับผิดชอบงานทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับเครือข่าย
- เลือกเซิร์ฟเวอร์ อุปกรณ์จัดเส้นทาง (Routers) สวิตช์ และจุดร่วมสายหลัก (Main Hub) ของเครือข่ายที่สามารถบังคับจากระยะไกลได้
- มีสถานีตรวจสอบ (monitoring station) ซึ่งมีซอฟต์แวร์จัดการเครือข่ายบรรจุอยู่
- นำสถิติเกี่ยวกับการใช้ และข้อบกพร่องของเครื่องมือและเครือข่ายมาใช้ในการค้นหาปัญหาและวางแผนด้านสมรรถภาพ
- เตรียมการเพื่อรองรับปัญหาต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น
  - มีบุคคลที่ได้รับการฝึกมาอย่างดีทำหน้าที่ตรวจสอบเครือข่ายและพร้อมที่จะให้คำปรึกษา
  - มีบริการสนับสนุนทางโทรศัพท์จากผู้ขายอุปกรณ์แต่ละราย

- มีสัญญาซ่อมบำรุงสำหรับฮาร์ดแวร์เครือข่ายโดยมีเงื่อนไขว่าฮาร์ดแวร์ที่แตกหักหรือไม่ทำงานจะต้องมีการเปลี่ยนใหม่ภายในกรอบเวลาที่กำหนด
- กำหนดซอฟต์แวร์ที่จะต้องใช้กับระบบปฏิบัติการเครือข่าย
  - โรงเรียนต้องมีสัญญาซ่อมบำรุงที่จะยกระดับฮาร์ดแวร์และแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นในซอฟต์แวร์
  - โรงเรียนต้องได้รับความช่วยเหลือผ่านทางโทรศัพท์

การสนับสนุนทางเทคนิคสำหรับเซิร์ฟเวอร์

การสนับสนุนทางเทคนิคสำหรับเซิร์ฟเวอร์มีหลายด้าน โรงเรียนต้องกำหนดมาตรการที่ต้องการ

- สัญญาซ่อมบำรุงเซิร์ฟเวอร์ ควรระบุระยะเวลาที่ต้องเปลี่ยนเครื่องให้ใหม่ ถ้าเครื่องเสียก่อนกำหนด
- กำหนดตัวบุคคลที่จะทำหน้าที่เป็นผู้จัดการทางเทคนิคและผู้ดูแลการสำรองข้อมูล (backups) ต้องมีเจ้าหน้าที่ดังกล่าวประจำเซิร์ฟเวอร์แต่ละเครื่อง ท่านอาจพิจารณาให้เฉพาะเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเท่านั้นที่จะเข้าถึงเซิร์ฟเวอร์ ที่มีแฟ้มความลับของโรงเรียนหรือของครูได้
- กำหนดลำดับขั้นตอนสำหรับแก้ปัญหา และต้องสื่อสารให้เป็นที่เข้าใจกันระหว่างผู้ใช้กับเจ้าหน้าที่สนับสนุนทางเทคนิค

- กำหนดคุณลักษณะของเครือข่ายให้สามารถทำงานดังต่อไปนี้ได้ :
  - ปฏิบัติงานประจำเกี่ยวกับแผ่นดิสก์
  - ตรวจสอบพื้นที่ว่างที่เหลือใช้
  - ตรวจสอบการใช้งานของหน่วยประมวลผลกลาง (CPU)
  - ตรวจสอบการใช้งานของเครือข่าย
- กำหนดตัวบุคคลที่ต้องทำหน้าที่ :
  - จัดทำคำแนะนำสำหรับครูและนักเรียน
  - จัดทำข้อมูลสำรอง (backup) ให้สมบูรณ์ และเก็บไว้ในที่เหมาะสมนอกบริเวณโรงเรียน
- ต้องมั่นใจว่าซอฟต์แวร์ป้องกันไวรัสกำลังทำงาน และทำหน้าที่ตรวจสอบแฟ้มทั้งหมดที่สร้างขึ้นหรือปรับปรุงใหม่

การสนับสนุนทางเทคนิคด้านคอมพิวเตอร์

กำหนดตัวบุคคลที่จะทำหน้าที่สนับสนุนทางเทคนิคสำหรับคอมพิวเตอร์แก่ครูและนักเรียน บุคคลเหล่านี้จะทำหน้าที่ :

- กำหนดคุณลักษณะของคอมพิวเตอร์
  - กำหนดค่าประจำเครื่อง (Machine Address)
  - กำหนดค่าเฉพาะสำหรับเซิร์ฟเวอร์
  - กำหนดระบบความปลอดภัยสำหรับระบบแฟ้มข้อมูลและสารบัญ

- กำหนดว่าใครจะเป็นผู้ดูแลซ่อมบำรุงคอมพิวเตอร์ของนักเรียนและเจ้าหน้าที่
  - ติดตามความผิดปกติของเครื่อง
  - ดาวน์โหลดซอฟต์แวร์
  - ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการสื่อบันทึกข้อมูล(Disk) ประจำวัน
  - จัดทำบัญชีสิ่งของ และรายงานตามเวลาที่กำหนด
- พิจารณาว่าจะทำอะไรบ้างเกี่ยวกับการตรวจสอบไวรัส โดยเฉพาะสำหรับข้อมูลจากอีเมลและอินเทอร์เน็ต (เช่น การดาวน์โหลดซอฟต์แวร์ลงในแต่ละเครื่องเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบ เมื่อเปิดเครื่องและ/หรือในเวลาสร้างแฟ้ม)
- กำหนดว่าจะทำอะไรบ้างเกี่ยวกับการจัดการแผ่นดิสก์
  - นักเรียนจะเก็บแฟ้มของตนเองไว้ที่ไหน ในแผ่นดิสก์คอมพิวเตอร์หรือเซิร์ฟเวอร์
  - แฟ้มของนักเรียนจะต้องมีระบบความปลอดภัยหรือไม่
  - จะต้องมีการสำรองข้อมูลสำหรับคอมพิวเตอร์หรือไม่
- พิจารณาว่าควรจะมีนโยบาย *การใช้ที่ยอมรับได้** หรือไม่ และจะบังคับใช้อย่างไร

---

* การใช้ที่ยอมรับได้ (Acceptable Use Policy) เป็นการตกลงร่วมกันระหว่างโรงเรียน นักเรียน และผู้ปกครองในการที่จะหาทางให้นักเรียนใช้อินเทอร์เน็ตได้อย่างปลอดภัย

- กำหนดช่องทางสำหรับการแก้ปัญหา และสื่อสารให้ผู้ใช้ทราบว่าควรขอความช่วยเหลือจากที่ใด ถ้ามีปัญหาเกี่ยวกับฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ หรือรับข่าวสารเกี่ยวกับการตรวจพบไวรัส ฯลฯ

การสนับสนุนทางเทคนิคด้านซอฟต์แวร์สำหรับผู้ใช้

ท่านจะต้องพิจารณาเกี่ยวกับมาตรการที่จะนำมาใช้เพื่อสนับสนุนผู้ใช้ซอฟต์แวร์ :

- กำหนดแผนการฝึกอบรมสำหรับครู นักเรียน และเจ้าหน้าที่ทางเทคนิค
- กำหนดช่องทางสำหรับการแก้ปัญหาการใช้ซอฟต์แวร์
  - สำหรับครูที่จัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน
  - สำหรับคำถามทั่วไปเกี่ยวกับซอฟต์แวร์
- ตรวจสอบความเป็นไปได้ในการจัดบุคลากรอย่างน้อยหนึ่งคนในโรงเรียนทำหน้าที่ให้การสนับสนุนด้านซอฟต์แวร์แก่ผู้ใช้

การพิจารณาให้การสนับสนุนที่เหมาะสม

มาตรการสนับสนุนที่ต้องการ

- **พิจารณาว่ามีอะไรบ้างที่ต้องการได้รับการสนับสนุน**
ตรวจสอบว่าเครือข่าย เซิร์ฟเวอร์ คอมพิวเตอร์ และผู้ใช้ซอฟต์แวร์ต้องการการสนับสนุนระดับใด

- **ระบุมাত্রการการสนับสนุน**
กำหนดประเภทของการสนับสนุนที่ต้องการ
- **คาดคะเนอุปกรณ์ ซอฟต์แวร์ และทรัพยากรที่จำเป็น**
ต้องใช้ดำเนินการตามระดับการสนับสนุนที่เลือกไว้
ระบุสิ่งที่ต้องจัดซื้อใหม่และการบริการที่จะต้องตั้ง
งบประมาณ กำหนดนโยบายและระเบียบวิธีที่จำเป็น

การฝึกอบรม และการพัฒนาวิชาชีพที่จำเป็น

ใครบ้างที่ต้องการการฝึกอบรมและพัฒนาวิชาชีพ

การพัฒนาแผนเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ ต้องพิจารณาถึง การฝึกอบรมที่จำเป็นสำหรับการใช้ และการสนับสนุนเทคโนโลยีการเรียนรู้ของโรงเรียน พิจารณาความต้องการในการฝึกอบรมสำหรับ :

- ครู
- บรรณารักษ์
- เจ้าหน้าที่สนับสนุนของโรงเรียนเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการ
- ผู้บริหาร
- เจ้าหน้าที่ผู้ให้การสนับสนุนทางเทคนิคเกี่ยวกับเทคโนโลยีการเรียนรู้
- นักเรียน

ท่านอาจจะรวมการฝึกอบรม หรือการกระตุ้นความตระหนัก สำหรับผู้ปกครองไว้ด้วยก็ได้

ครูทุกคนของโรงเรียนควรพัฒนาแผนพัฒนาวิชาชีพส่วนตัว ของทุกคน ซึ่งควรจะนำมาพิจารณารวมกับความต้องการของโรงเรียน และจัดลำดับความสำคัญในการสร้างแผนพัฒนาวิชาชีพของโรงเรียน แผนพัฒนาวิชาชีพของโรงเรียนต้องกำหนดให้ครูทุกคนได้รับการพัฒนา วิชาชีพอย่างเพียงพอที่จะเพิ่มทักษะพื้นฐานที่จำเป็น และทักษะ ระดับสูงเพื่อการจัดการ และความเข้าใจในกระบวนการเปลี่ยนแปลง ที่สัมพันธ์กับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน และการบริหารโดยทั่วไป

โปรแกรมการฝึกอบรมและการพัฒนาวิชาชีพ ควรประกอบด้วยอะไรบ้าง

การวางแผนโปรแกรมสำหรับฝึกอบรมและพัฒนาวิชาชีพ สำหรับครู ควรจะประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้ :

- **แรงจูงใจและความรู้สึกตระหนัก**
  - สนับสนุนให้ครูทำความคุ้นเคยกับแหล่งทรัพยากร เทคโนโลยีการเรียนรู้ รวมทั้งเพิ่มความตระหนักใน สมรรถภาพของเทคโนโลยีการเรียนรู้
  - ทำให้ครูมองเห็นความสัมพันธ์เกี่ยวข้องระหว่าง เทคโนโลยีการศึกษากับงานของตน
  - จูงใจครูให้ใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้

- การสร้างทักษะ
  - ให้โอกาสครูได้ฝึกทักษะเกี่ยวกับเทคโนโลยีการเรียนรู้ อย่างเพียงพอ
  - ยอมรับว่าการฝึกทักษะเหล่านี้ต้องใช้เวลา ถ้าต้องการให้ครูเกิดความชำนาญ
- กลยุทธ์ในการบูรณาการ
  - การบูรณาการเทคโนโลยีการเรียนรู้เข้ากับหลักสูตร นับเป็นกุญแจของการใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ในงานประจำวันของโรงเรียน
  - ให้เวลาและโอกาสแก่ครูในการพัฒนากลยุทธ์ในการบูรณาการเทคโนโลยีการเรียนรู้เข้ากับการสอนของตน

การฝึกอบรมและการพัฒนาวิชาชีพสำหรับครู

ทัศนคติและทักษะของครู มีผลต่อการบูรณาการเทคโนโลยีกับหลักสูตรในโรงเรียน การพัฒนาวิชาชีพ และการฝึกอบรมครูในการใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ นับเป็นจุดสำคัญที่ควรเน้นในแผนพัฒนาวิชาชีพของโรงเรียน แผนดังกล่าวควรพิจารณาถึงทักษะที่จำเป็นที่จะช่วยให้ครูใช้เทคโนโลยีในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และควรกำหนดเป้าหมายที่จะทำให้สำเร็จภายในเวลาที่กำหนดไว้ แผนงานควรพิจารณาความต้องการในการฝึกอบรม และพัฒนาวิชาชีพเกี่ยวกับ :

- ทักษะพื้นฐานต่าง ๆ (ทักษะทั่วไปเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ การใช้วินโดวส์ โปรแกรมประมวลคำ ฯลฯ)

- การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการบริหารของโรงเรียน
- การใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพในชั้นเรียนและหลักสูตร
- การฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องจะทำให้ครูมีความก้าวหน้าในทักษะและสามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นที่จะสนองเป้าหมายการสอน และการเรียนรู้ของตน

คุณลักษณะของเจ้าหน้าที่

ครูใหญ่ และครูในโรงเรียนมีทักษะ ความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีการเรียนรู้แตกต่างกัน มีตั้งแต่คนที่ไม่เคยใช้คอมพิวเตอร์เลยไปจนถึงคนที่มีความรู้ขั้นสูงทางคอมพิวเตอร์ ดังนั้น สิ่งสำคัญสำหรับการวางแผนการฝึกอบรมและพัฒนาวิชาชีพคือ การจัดทำโปรแกรมที่สนองตอบต่อความหลากหลายของทักษะและความต้องการ

การจัดให้ครูได้เข้าใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ มิใช่เป็นสิ่งที่ประกันได้ว่าครูจะใช้คอมพิวเตอร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูต้องเข้าใจว่าคอมพิวเตอร์สามารถเพิ่มการเรียนรู้แก่นักเรียนได้อย่างไร และต้องมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีกับชั้นเรียนของตน วิธีการสอนจำเป็นต้องสะท้อนให้เห็นถึงวิธีที่นักเรียนจะเรียนได้ดีที่สุดเมื่อใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้และครูก็จำเป็นต้องปรับปรุงกลยุทธ์ในการจัดการชั้นเรียนเสียใหม่ด้วย

ผลการวิจัยเกี่ยวกับ :

การพัฒนาวิชาชีพของครู

ความก้าวหน้าตามขั้นตอนของครู เมื่อมีการบูรณาการเทคโนโลยีการเรียนรู้ในหลักสูตรทั้งหมด¹

การพัฒนาวิชาชีพอาจมีประสิทธิผลมากขึ้นถ้าตระหนักถึงขั้นตอนเหล่านี้

ขั้นตอน	ตัวอย่างของสิ่งที่ครูทำ
เริ่มต้น (Entry)	เรียนรู้เกี่ยวกับพื้นฐานของเทคโนโลยีใหม่
รับเอามาใช้ (Adoption)	ใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการสอนแบบเดิม
การดัดแปลงใช้ (Adaptation)	บูรณาการเทคโนโลยีใหม่เข้ากับการสอนแบบเดิมในชั้น ชั้นนี้มักมุ่งไปที่การเพิ่มผลิตผลและการทำงานของนักเรียนโดยการใช้โปรแกรมเกี่ยวกับการพิมพ์เช่น word processor spreadsheet และ graphics
การใช้ที่เหมาะสม (Appropriation)	เน้นที่การทำงานแบบร่วมมือ การเรียนรู้โดยใช้โครงงานและสหวิทยาการโดยผนวกเทคโนโลยีการเรียนรู้เข้าไว้ด้วย เมื่อจำเป็น ในฐานะที่เป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในจำนวนหลายอย่าง

¹ "Teaching, learning and Technology-a Report on 10 year of ACTO Research"
Apple Computer, Inc, 1996, p 13.

มีปัจจัยหลายประการที่มีส่วนสนับสนุนต่อการพัฒนาครูผู้ประสบผลสำเร็จในการใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้เพื่อปรับปรุงการเรียนรู้ของนักเรียนให้ดีขึ้น²

- แรงจูงใจและความมุ่งมั่นของครูต่อการเรียนรู้ของนักเรียนของตนและการพัฒนาตนเองในฐานะที่เป็นครู
- การสนับสนุนและความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนครูในโรงเรียนและท้องถิ่น
- การเข้าถึงเทคโนโลยีการเรียนรู้ในปริมาณที่เพียงพอ

การวิจัยยังแสดงว่า ทีมงานการจัดการอาวุโสของโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในโรงเรียนที่ได้ผนวกเทคโนโลยีการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อปรับปรุงการเรียนรู้ของนักเรียน บทบาทของทีมงานการจัดการอาวุโส³

- แสดงให้ครูเห็นความสำคัญของเทคโนโลยีการเรียนรู้
- ตระหนักถึงศักยภาพของประสิทธิภาพที่ได้รับจากเทคโนโลยีการเรียนรู้
- ตระหนักถึงปัจจัยสำคัญซึ่งเสริมต่อการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพของเทคโนโลยีการเรียนรู้

---

² Sheingold, K and Hadley, M “Accomplished Teachers - Integrating Computers into Classroom Practice”

³ “Implementing IT Teacher Training in Schools” National for Educational Technology (NCET) 1996. (<http://www.ncet.org.uk/projects/ncetv/fsheet/may.htm/>)

- รับรู้ว่าการพัฒนาเทคโนโลยีการเรียนรู้เป็นกระบวนการระยะยาวและจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรมนุษย์และทางกายภาพเพิ่ม
- เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ทั้งหมดในการพัฒนาเทคโนโลยีการเรียนรู้
- รับรู้บทบาทที่สำคัญของการพัฒนาวิชาชีพ

แผนและโปรแกรมการพัฒนาวิชาชีพ

เนื่องจากครูอาจมีชั้นในการพัฒนาวิชาชีพที่ต่างกัน โปรแกรมการพัฒนาวิชาชีพจึงควรมีจุดเข้าและจุดออกหลายจุดเท่าที่จะทำได้ และควรจัดให้เหมาะสมกับความรู้เดิมของครู

องค์ประกอบที่สำคัญในโปรแกรมพัฒนาวิชาชีพ

โรงเรียนควรพิจารณาองค์ประกอบดังต่อไปนี้ในโปรแกรมพัฒนาวิชาชีพเพื่อสนับสนุนการดำเนิน

งานด้านเทคโนโลยีการเรียนรู้ของโรงเรียน⁴

- เริ่มต้นด้วยศึกษาความต้องการของครู การฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพเริ่มต้นจากการวิเคราะห์ความต้องการที่ชัดเจน

---

⁴ Adapted from “Implementing Teacher Training in School” National for Educational Technology (NCET).1996. (<http://www.ncet.org.uk/projects/ncettv/fsheet/may.htm>)

- ดำรงวิธีวิธีที่จะทำให้การใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้เป็นไปโดยง่ายขึ้น
- ติดตามผลและทบทวนการฝึกอบรมทั้งในระดับบุคคลและสถาบัน และผลการทบทวนจะรวมอยู่ในการวางแผนคราวต่อไป
- พิจารณาประเด็นเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพเมื่อมีการซื้อการฝึกอบรม และการสนับสนุน
- พิจารณารายการฝึกอบรมและพัฒนาวิชาชีพที่มีอยู่แล้วเลือกโปรแกรมที่เหมาะสมที่สุดตามความแตกต่างของความต้องการและรูปแบบการเรียนรู้ เช่นแบบเพื่อนสนับสนุน แบบใช้ครูเป็นหลัก แบบเรียนทางไกล แบบเรียนด้วยตนเอง (วิดีโอทัศน์ ซอฟต์แวร์ เอกสาร) เชื่อมโรงเรียนอื่น รายวิชาปกติ หรือการให้การปรึกษาแก่โรงเรียนโดยหน่วยงานภายนอก

การพัฒนาทักษะคอมพิวเตอร์แก่ครู

สิ่งที่ควรบูรณาการเข้ากับการพัฒนาวิชาชีพครู :

- กิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์ อุปกรณ์ประกอบ และเครือข่าย
- กิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะความรู้ และความเข้าใจว่าจะใช้โปรแกรมใช้งานเหล่านี้ให้ดีที่สุดได้อย่างไรในฐานะที่เป็นเครื่องมือเพื่อปรับปรุงการเรียนรู้ของนักเรียน

กิจกรรมในข้อหลังนี้เป็นเรื่องเฉพาะสำหรับรายวิชาหลัก การที่จะเริ่มต้นใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ และรู้จักประโยชน์ของ เทคโนโลยี ครูไม่จำเป็นต้องมีทักษะคอมพิวเตอร์ขั้นสูงและซับซ้อน โปรแกรมพัฒนาวิชาชีพจึงควรออกแบบมาเพื่อสนับสนุนให้ครูเรียนรู้ ทักษะคอมพิวเตอร์ใหม่ๆ ที่จำเป็น และสามารถสนองความต้องการ ที่กำหนดได้

การจัดงบประมาณสำหรับการฝึกอบรมและการพัฒนา

สิ่งที่ต้องระลึกไว้เสมอระหว่างการวางแผนความต้องการ ของการฝึกอบรมและการพัฒนาวิชาชีพของโรงเรียน คือ

- โรงเรียนต้องการการฝึกอบรม และการพัฒนาวิชาชีพ ชนิดใดบ้าง
- โรงเรียนสามารถจัดการฝึกอบรมเองได้หรือไม่
- โรงเรียนจะส่งครูไปเข้ารับการอบรมจากหน่วยงานภายนอก หรือไม่
- โรงเรียนต้องจ่ายค่าตอบแทนให้แก่ครูที่ทำหน้าที่แทน คนที่ต้องไปฝึกอบรมหรือไม่ โรงเรียนต้องรวมค่าใช้จ่าย เหล่านี้ไว้ในงบประมาณดำเนินการของท่าน

การฝึกอบรมผู้บริหาร

จะต้องมีการพิจารณาเกี่ยวกับทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหาร และต้องกำหนดความต้องการนี้ไว้ในแผนการฝึกอบรม เรื่องที่ควร

พิจารณาสำหรับการฝึกอบรม และการพัฒนาวิชาชีพ ได้แก่

- ทักษะพื้นฐาน (ทักษะคอมพิวเตอร์ทั่วไป เช่น วินโดวส์ โปรแกรมประมวลคำ สเปรดชีต ฯลฯ)
- การใช้โปรแกรมการบริหาร และการจัดการ
- มีการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ผู้บริหารได้ปรับปรุงทักษะให้ทันสมัยตามที่จำเป็น

ในทำนองเดียวกัน โรงเรียนต้องพิจารณาวิธีการของการจัดการฝึกอบรมที่ต้องการ และพิจารณาค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องในการจัดงบประมาณด้วย

การฝึกอบรมทางเทคนิคสำหรับเจ้าหน้าที่

การที่จะปฏิบัติงาน สนับสนุน บริหาร และจัดการการลงทุนด้านเทคโนโลยีการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนจำเป็นต้องมีบุคลากรผู้มีความรู้ทางเทคนิคด้วย สมาชิกของคณะทำงานควรมีความสามารถในการซ่อมระบบได้ หรืออธิบายปัญหาแก่ผู้ที่มาติดต่อขอความช่วยเหลือได้

สิ่งที่ต้องแนะนำคือ ควรจัดเจ้าหน้าที่ที่มีความสามารถทำหน้าที่ติดตามฮาร์ดแวร์ และซอฟต์แวร์รุ่นใหม่ที่จะนำมาใช้ในระบบของโรงเรียน ควรมีสมาชิกอย่างน้อยหนึ่งคนทำหน้าที่ติดตามความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี เพื่อให้แผนทางเทคนิคของโรงเรียนทั้งระยะยาวและระยะสั้นมีความทันสมัยอยู่เสมอ

วิธีการฝึกอบรมสำหรับเจ้าหน้าที่เทคนิคควรมีความหลากหลายเช่นเดียวกัน โดยอาจจะมีรูปแบบต่าง ดังนี้ :

- การสอนตัวเอง
- การสอนโดยเพื่อน
- การสัมมนาโดยผู้ขาย
- สังเกตการทำงานของเจ้าหน้าที่เทคนิคของหน่วยงานอื่น ได้แก่ โรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ หรือโรงงานอุตสาหกรรม
- จัดสอนทางด้านเทคนิคที่โรงเรียน

โรงเรียนต้องจัดเวลา และเงินทุนสำหรับการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่หลักของโรงเรียน

สนับสนุนให้เจ้าหน้าที่สอนซึ่งกันและกันในเรื่องที่ได้เรียนรู้มา นับเป็นสิ่งดีที่มีการเสริมการเรียนรู้และมีการถ่ายทอดการฝึกอบรมอย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่เดียวกันก็สามารถทำให้ค่าใช้จ่ายลดลง การฝึกอบรมนั้นต้องใช้เวลาพอสมควร ดังนั้นจึงต้องแล้วแต่การจัดการว่าจะจัดลำดับความสำคัญของการฝึกอบรมอย่างไรและจะติดต่อสื่อสารไปยังเจ้าหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไรด้วย

การฝึกอบรมนักเรียน

การฝึกอบรมนักเรียนที่ดีที่สุดคือ การเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่กำหนดไว้สำหรับแสดงความสำเร็จในด้านเทคโนโลยีการ

เรียนรู้ เป้าหมายดังกล่าวเป็นตัวขับเคลื่อนที่ดีอย่างหนึ่งในแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้ของท่าน

เริ่มต้นด้วยการกำหนดทักษะทางคอมพิวเตอร์ที่มุ่งหวังสำหรับแต่ละระดับชั้นเรียน ซึ่งจะช่วยให้มีจุดเน้นที่จะช่วยให้แผนเป็นไปตามที่มุ่งหวังไว้ การฝึกอบรมนักเรียนเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในบริบทของรายวิชาหลักแต่ละรายวิชาจะช่วยลดช่องว่างระหว่างนักเรียนที่มีคอมพิวเตอร์ที่บ้านกับผู้ที่ไม่มี นอกจากนี้ควรพิจารณาหาผู้ช่วยพิเศษสำหรับการฝึกอบรมนักเรียนเพื่อที่จะทำให้ผู้ที่ยังไม่มีพื้นฐานทางคอมพิวเตอร์และเครือข่ายสามารถตามได้ทัน

ตรวจสอบค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง และรวมค่าใช้จ่ายเหล่านั้นไว้ในงบประมาณที่กำหนด

ความตระหนักของผู้ปกครอง

โรงเรียนที่ต้องการร่วมมือกับผู้ปกครอง และช่วยผู้ปกครองให้เข้าใจบทบาทและการใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ในหลักสูตรของโรงเรียน อาจจะต้องจัดการฝึกอบรมให้แก่ผู้ปกครองในระดับหนึ่งหรืออาจจัดคาบเวลาสำหรับสร้างความตระหนักแก่ผู้ปกครอง

การกำหนดความต้องการในการฝึกอบรม

การฝึกอบรมที่จำเป็น

> กำหนดระดับสมรรถภาพที่ต้องการ

กำหนดระดับสมรรถภาพทางคอมพิวเตอร์เทคโนโลยีที่จำเป็นสำหรับครู ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ที่จะต้องชำนาญทางเทคนิค (เจ้าหน้าที่ผู้ที่จะรับผิดชอบระบบของโรงเรียน) และนักเรียน

> การฝึกอบรมและการพัฒนาวิชาชีพที่จะจัด

กำหนดความต้องการการฝึกอบรมเพื่อให้เกิดสมรรถภาพตามระดับที่ต้องการ คาดคะเนจำนวนครู ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ผู้ชำนาญทางเทคนิค และนักเรียนที่ต้องการการฝึกอบรมตามที่ต้องการ

พิจารณาความต้องการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เจ้าหน้าที่มีความรู้เท่าทันเหตุการณ์ในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอน การเรียนรู้ และการบริหารงานนักเรียน นอกจากนี้ยังต้องพิจารณาการฝึกอบรมหรือการสอนที่จะช่วยให้เจ้าหน้าที่เข้าใจความเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่ออาชีพการสอน

การตั้งงบประมาณ

ในการจัดงบประมาณทั้งหมดของโรงเรียน สิ่งแรกที่ต้องทำคือพิจารณาลำดับความสำคัญและจัดสรรเงินไปตามลำดับความสำคัญเหล่านี้ วิธีการดังกล่าวจะช่วยให้โรงเรียนจัดสรรเงินทุนสำหรับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในโรงเรียนได้

การจัดทำแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้ ต้องตั้งงบประมาณสำหรับค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะเกิดขึ้นล่วงหน้าจากการนำแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้มาใช้ งบประมาณในส่วนของเทคโนโลยีอาจจะมีการปรับปรุ้งให้เป็นไปตามเงินงบประมาณที่ได้รับอนุมัติแล้ว

ในขั้นตอนนี้อาจจำเป็นต้องจัดทำรายละเอียดอย่างสมบูรณ์เกี่ยวกับคุณลักษณะของรายการสิ่งที่ต้องจัดซื้อ(รายละเอียดเหล่านี้จะทำหลังจาก

การทำรายละเอียดเกี่ยวกับเทคโนโลยีการเรียนรู้ เครื่องข่าย และรูปแบบของระบบ) แต่จำเป็นต้องจัดสรรเงินให้ครอบคลุมค่าใช้จ่ายตามประเภทที่จัดซื้อ (เช่น คอมพิวเตอร์ สายเคเบิล เซิร์ฟเวอร์ เฟอร์นิเจอร์ ฯลฯ) การตั้งงบประมาณ ควรรวมงบประมาณรายการที่ต้องจัดซื้อใหม่ และงบดำเนินการไว้ในแผนด้วย

การเตรียมงบประมาณสำหรับรายการใหม่ที่ต้องจัดซื้อ

งบประมาณส่วนนี้เป็นการกำหนดรายการฮาร์ดแวร์ และซอฟต์แวร์ที่คาดล่วงหน้าว่าโรงเรียนต้องใช้ในการดำเนินงานตามแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้ และระบุราคาของรายการทั้งหมดที่ต้องจัดซื้อใหม่

เริ่มต้นที่การทำรายการฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ที่โรงเรียนมีอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งได้จัดเตรียมไว้แล้วตั้งแต่กระบวนการวางแผน กำหนดว่าท่านควรจะยกระดับอย่างไร จะต้องหาฮาร์ดแวร์หรือซอฟต์แวร์มาเสริมหรือเปลี่ยนแทนของเดิม

ข้อแนะนำ : รายการซอฟต์แวร์ที่ต้องจัดซื้อใหม่ให้จัดไว้ในงบลงทุน ส่วนการยกระดับ(upgrade) รวมทั้งเรื่องลิขสิทธิ์ ฯลฯ ให้จัดเป็นงบดำเนินการ

การจัดงบดำเนินการ

งบดำเนินการ ได้แก่ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกี่ยวกับการปฏิบัติการอย่างต่อเนื่อง(ไม่ใช่รายการที่จ่ายครั้งเดียว) ค่าเช่าเครื่องปฏิบัติการอาจจัดไว้ในงบประมาณประเภทนี้ โดยปกติค่าใช้จ่ายจะทำได้

ตัวเลขเป็นรายปี เช่นเงินเดือนเจ้าหน้าที่ สัญญาซ่อมบำรุง ค่าลิขสิทธิ์ ซอฟต์แวร์ ฯลฯ หรือทำเป็นตัวเลขตามลักษณะเหตุการณ์ เช่น การยกระดับซอฟต์แวร์ซึ่งจะต้องดำเนินการเมื่อมีซอฟต์แวร์รุ่นใหม่เกิดขึ้น

ประมาณการค่าใช้จ่ายด้านการฝึกอบรม การพัฒนาวิชาชีพ และค่าใช้จ่ายเพื่อการสนับสนุนควรจัดอยู่ในงบดำเนินการ

ตัวอย่างงบประมาณ

ตัวอย่างแบบฟอร์มงบประมาณรายการที่ต้องจัดซื้อใหม่ และงบดำเนินการที่ได้นำเสนอไว้นี้เป็นเพียงตัวอย่างที่แสดงให้เห็นคร่าว ๆ ว่าควรมีรายละเอียดอะไรไว้ในงบประมาณบ้าง

ตัวอย่างงบประมาณรายการที่ต้องจัดซื้อใหม่

ปริมาณ	รายการ	ราคาโดยประมาณ ต่อหน่วย (บาท)	ราคารวม (บาท)
	วัสดุสำหรับวางสายเคเบิล <ul style="list-style-type: none"> • สายเคเบิล • ตัวเชื่อมต่อ • ก่อ่ง • ท่อหุ้มสายไฟ 		
	อุปกรณ์ไฟฟ้า		
	ฮับ สวิตช์ & เราเตอร์		
	เซิร์ฟเวอร์ & คอมพิวเตอร์ <ul style="list-style-type: none"> • เซิร์ฟเวอร์ • คอมพิวเตอร์ • คอมพิวเตอร์สื่อประสม • Network Interface Cards • หน่วยความจำเพิ่มเติม • UPS 		
	อุปกรณ์ประกอบ <ul style="list-style-type: none"> • เครื่องพิมพ์เลเซอร์ • เครื่องสแกนภาพสี • เครื่องโปรเจคเตอร์ • เครื่องเล่นซีดีรอม • VCR • กล้องถ่ายภาพแบบดิจิทัล 		

ปริมาณ	รายการ	ราคาโดยประมาณ ต่อหน่วย (บาท)	ราคารวม (บาท)
	<ul style="list-style-type: none"> • จอภาพมอนิเตอร์ • เครื่องปรับระดับกระแสไฟ (Surge Protectors) • เครื่องฉายภาพข้ามศรีษะ 		
	<p>เฟอร์นิเจอร์/ครุภัณฑ์สำนักงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> • โต๊ะคอมพิวเตอร์ • เก้าอี้คอมพิวเตอร์ 		
	<p>การปรับปรุงการรักษาความปลอดภัย</p> <ul style="list-style-type: none"> • การรักษาความปลอดภัยให้ คอมพิวเตอร์(Computer Securing Hardware) • ตัวล็อกปิดตาย (Deadbolt locks) • ความปลอดภัยของวินโดวส์ • Active security 		
	<p>ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์</p> <ul style="list-style-type: none"> • การประมวลคำ สเปรดชีท และการนำเสนอ • อีเมลและอินเทอร์เน็ต • ซอฟต์แวร์การศึกษา • ซอฟต์แวร์กำจัดไวรัส • ซอฟต์แวร์ Server 		

ปริมาณ	รายการ	ราคาโดยประมาณ ต่อหน่วย (บาท)	ราคารวม (บาท)
	<ul style="list-style-type: none"> • การจัดการเครือข่าย • การรักษาความปลอดภัย • สิ่งอำนวยความสะดวก (แผ่นดิสก์ แฟ้ม แผ่นสำรอง) • เครื่องพิมพ์ & และบริการ แฟ้ม • Internet Server • การป้องกันไวรัส • ซอฟต์แวร์อื่น ๆ ใช้ร่วมกัน 		
	<p>ค่าใช้จ่ายสำหรับการติดตั้ง</p> <ul style="list-style-type: none"> • การวางสายเคเบิลและ ทดสอบ • การติดตั้งส่วนประกอบ เครือข่าย • ค่าต่อเชื่อมอินเทอร์เน็ต 		
	รวมงบประมาณรายการที่ ต้องจัดซื้อใหม่		

ตัวอย่างบดำเนินการ :

ปริมาณ	รายการ	ราคาโดยประมาณ ต่อหน่วย (บาท)	ราคารวม (บาท)
	บุคลากร <ul style="list-style-type: none"> เจ้าหน้าที่เทคนิคเครือข่าย 		
	สัญญาซ่อมบำรุง <ul style="list-style-type: none"> ฮาร์ดแวร์เครือข่าย เซิร์ฟเวอร์ คอมพิวเตอร์/เครื่องพิมพ์ 		
	ลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์และการยกระดับ <ul style="list-style-type: none"> เราเตอร์ เครือข่ายและเซิร์ฟเวอร์ คอมพิวเตอร์ การเข้าถึงอินเทอร์เน็ต 		
	ค่าเครื่องมือ <ul style="list-style-type: none"> ค่าซ่อมทั่วไป/การหาทดแทน วัสดุ (เทป กระดาษ แผ่นดิสก์) ค่าเสื่อมราคาฮาร์ดแวร์ 		
	ค่าบริการโทรศัพท์ <ul style="list-style-type: none"> สายโทรศัพท์สำหรับโมเด็ม 		
	การฝึกอบรม <ul style="list-style-type: none"> ครู การแทนครู เจ้าหน้าที่เทคนิค นักบริหาร 		

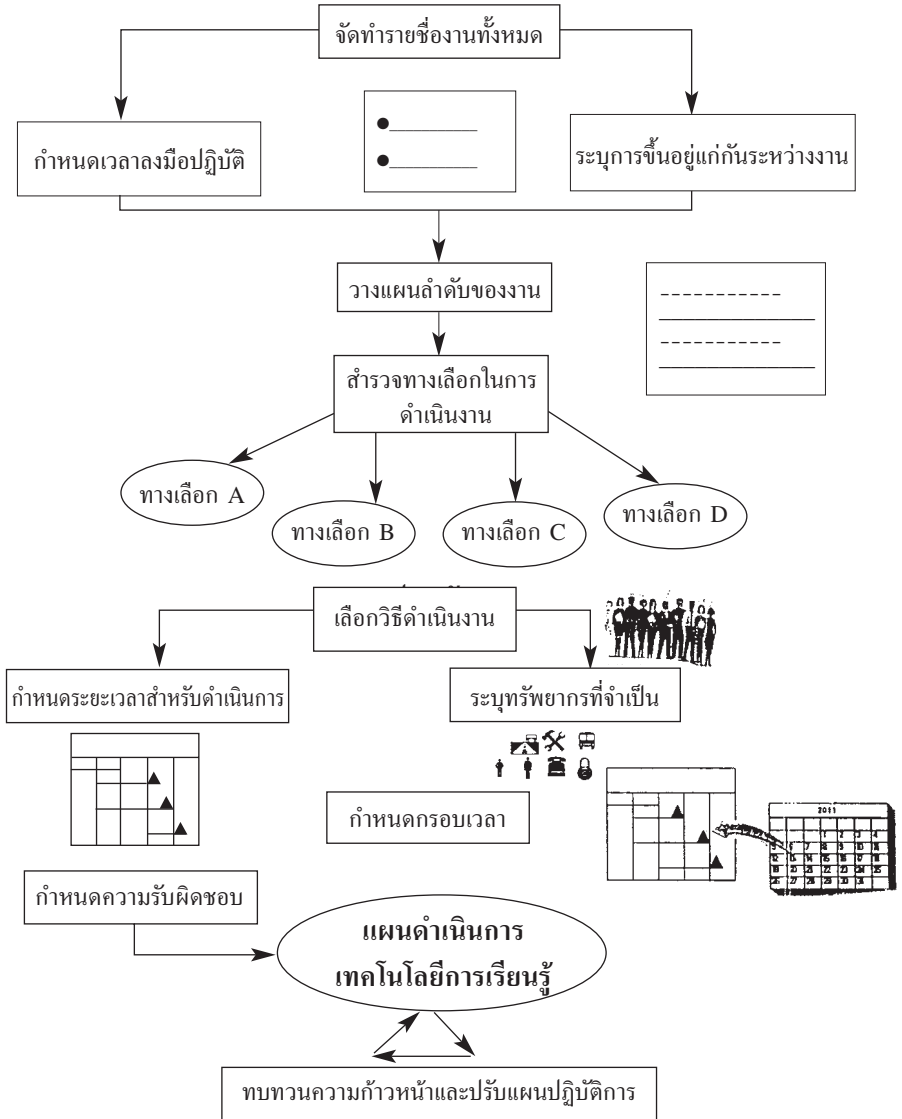
ปริมาณ	รายการ	ราคาโดยประมาณ ต่อหน่วย (บาท)	ราคารวม (บาท)
	<p>สิ่งอำนวยความสะดวก</p> <ul style="list-style-type: none"> • สถานที่สำนักงาน • สถานที่เก็บเครื่องมือ • บริการเตือนภัย 		
	งบประมาณดำเนินการรวม		

การจัดทำแผนปฏิบัติการเทคโนโลยีการเรียนรู้

เมื่อได้ระบุส่วนประกอบทั้งหมดที่จำเป็นสำหรับการบรรลุเป้าหมายด้านเทคโนโลยีการเรียนรู้ของโรงเรียนแล้ว สิ่งที่ต้องทำคือวางโครงร่างว่า จะลงมือปฏิบัติตามส่วนประกอบเหล่านี้ และกำหนดระยะเวลาว่าจะเริ่มดำเนินการเมื่อใด

รูปที่ 3.5 แสดงขั้นตอนต่างๆ เกี่ยวกับการจัดทำแผนปฏิบัติการเทคโนโลยีการเรียนรู้

รูปที่ 3.5 การวางแผนปฏิบัติการ

จะทำอะไรบ้าง

สิ่งที่ทีมงานควรทำในการจัดเตรียมแผนเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้

- **จัดทำรายการงานทั้งหมด**
รายการนี้ประกอบด้วยงานทั้งหมดที่จะต้องทำเพื่อการปฏิบัติตามส่วนต่างๆ ของแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้
- **ระบุงานที่ต้องขึ้นอยู่กับกัน**
จะต้องตรวจสอบว่า มีงานใดบ้างที่ต้องทำหลังจากที่งานอื่นเสร็จแล้ว
- **กำหนดเวลาลงมือปฏิบัติงาน**
คาดคะเนระยะเวลาที่ต้องใช้สำหรับทำงานแต่ละงานให้เสร็จ
- **วางแผนจัดลำดับของงาน**
ในการจัดทำลำดับของงาน ให้พิจารณาจากการขึ้นอยู่กับกันของงานเป็นหลัก
- **สำรวจทางเลือกในการดำเนินการ**
หลังจากที่ได้กำหนดสิ่งที่จำเป็นต้องทำแล้ว ให้พิจารณาทางเลือกต่างๆ ที่จะดำเนินการอย่างไร อาจจะมีทางเลือกที่เหมาะสมหลายทางเลือก จึงควรตรวจสอบแต่ละทางเลือกทั้งใน ด้านต้นทุน ผลตอบแทน ผลกระทบต่อทรัพยากร และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ
- **เลือกวิธีการดำเนินการ**
จากทางเลือกที่มีอยู่ ให้เลือกทางที่ให้ผลดีที่สุดในแง่ของต้นทุน/กำไร

- **กำหนดระยะเวลาสำหรับดำเนินการ**
กำหนดระยะเวลาสำหรับการดำเนินการ เช่น วันที่ติดตั้ง
เครือข่ายภายใน วันที่เสร็จสิ้นการอบรม วันดำเนินการ
ห้องปฏิบัติการ ฯลฯ กำหนดเกณฑ์ในการวัดความ
สำเร็จของงานแต่ละงาน
- **ระบุทรัพยากรที่จำเป็น**
กำหนดตัวบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของ
แต่ละงาน พิจารณาทรัพยากรทั้งภายนอกและภายใน
นอกจากนี้ก็ต้องกำหนดทรัพยากรอื่นๆ (เช่น ความ
สะดวกของอาคารสถานที่ คอมพิวเตอร์) ซึ่งอาจจำเป็น
สำหรับการดำเนินการ
- **กำหนดกรอบเวลา**
คิดว่าไว้ว่าจะเริ่มดำเนินการในแต่ละงานเมื่อไร โดยพิจารณา
ถึงการขึ้นอยู่กับของงานและลำดับของงาน ความพร้อม
ของทรัพยากร วันหยุด งบประมาณ ฯลฯ
- **กำหนดความรับผิดชอบ**
ระบุผู้รับผิดชอบในการจัดการการดำเนินงานแต่ละงาน
- **ทบทวนความก้าวหน้า และปรับปรุงแผนปฏิบัติ**
ตลอดเวลาการดำเนินการตามแผน จัดสรรเวลาและ
ทรัพยากรสำหรับติดตามความก้าวหน้าตามแผนที่วางไว้
และปรับปรุงแผนให้เป็นปัจจุบันตามที่จำเป็น

การพิจารณาอื่น ๆ การจัดการการเปลี่ยนแปลง

การดำเนินการหรือการทำให้เทคโนโลยีการเรียนรู้ดีขึ้นอาจมีอุปสรรค เมื่อวางแผนดำเนินการ ต้องมั่นใจว่าเจ้าหน้าที่ทุกคนคุ้นเคยกับสิ่งที่เกิดขึ้นและเชื่อมั่นในประโยชน์ที่จะได้รับ โรงเรียนต้องมีโปรแกรมพัฒนาวิชาชีพ เพื่อให้เกิดความตระหนัก ความคุ้นเคย และทักษะในการใช้ทรัพยากรใหม่ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ต้องการความมั่นใจในความสามารถที่จะใช้สิ่งเหล่านี้ในการจัดการ ผลการเปลี่ยนแปลงนี้ โรงเรียนต้องมั่นใจว่าได้มีการสนับสนุนที่มีประสิทธิภาพในการแก้ปัญหา และความยากลำบากในระหว่างการทำงาน

การวางแผนการซ่อมบำรุงเทคโนโลยีการเรียนรู้

ตลอดระยะเวลาหนึ่งปี อาจมีเหตุการณ์ที่กระทบต่อเป้าหมายเทคโนโลยีของโรงเรียน เช่น การมีเทคโนโลยีการเรียนรู้ หรือคอมพิวเตอร์ใหม่ การมีเงินทุนเพิ่มขึ้น และการได้แหล่งทรัพยากร อาจมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการจัดลำดับความสำคัญ การจัดเวลาหรือวัตถุประสงค์ ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องมีการทบทวนแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้เป็นระยะๆ ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานและมีการปรับปรุงแผนให้ทันสมัยตามความเหมาะสม

การวางแผนเป็นกระบวนการที่ต้องทำอยู่ตลอดเวลา ท่านต้องรวบรวมข้อมูลที่ทันสมัยไว้ในแผนของท่านอย่างต่อเนื่อง และรวมไว้ในเป้าหมายเทคโนโลยีการเรียนรู้โดยรวมของท่าน นอกจากนี้

ท่านควรเริ่มต้นวางแผนสำหรับความเติบโตในอนาคต คิดไว้ล่วงหน้าถึงความต้องการใหม่ๆ และตรวจสอบเพื่อการหาทดแทนเครื่องมือและซอฟต์แวร์ที่มีอยู่เดิม

ทีมงานที่เป็นแกนหลัก (กลุ่มย่อยของทีมงานวางแผน) ควรรับผิดชอบในการทบทวนแผนเป็นระยะ หรือในโอกาสสำคัญและมีการปรับให้ทันสมัยตามความเหมาะสม

ประวัติผู้แปล

รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง บุญญานันต์

วุฒิการศึกษา

- กศ.บ. สาขามัธยมศึกษา (มศว. ประสานมิตร)
- กศ.ม. สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ (มศว. ประสานมิตร)
- M.Ed. สาขา Curriculum & Instruction (University of Toronto, CANADA)
- Ph.D. สาขา International & Development Education (University of Pittsburgh, U.S.A.)

ประสบการณ์ทางการศึกษา

- ครูประจำชั้นและครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา
- ศึกษาในเทศกัจังหวัด และศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
- หัวหน้าภาควิชาศึกษาศาสตร์ และรองคณบดีคณะสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- รองผู้อำนวยการ (ก่อตั้ง) วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล
- รองผู้อำนวยการวิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล
- ผู้อำนวยการวิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล
- คณะกรรมการร่างหลักสูตรและจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร การศึกษาระดับพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กระทรวงศึกษาธิการ

ประสบการณ์สอน

- สอนและประธานหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต
- สอนและประธานหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล
- สอนและผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
- กรรมการหลักสูตร Doctor of Philosophy program in Educational Leadership มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

ดร. รุ่ง แก้วแดง	เลขาธิการสภาการศึกษา
ดร. สิริพร บุญญานันต์	รองเลขาธิการสภาการศึกษา
ดร. รุ่งเรือง สุขาภิรมย์	ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการและ ผู้อำนวยการกลุ่มงานโครงการพิเศษ

ผู้แปลและเรียบเรียง

รองศาสตราจารย์ ดร. นลอง บุญญานันต์

ผู้รับผิดชอบ

ดร. รุ่งเรือง สุขาภิรมย์
นางสาวกุลวิตรา กังคานนท์
นางสุชาดา ไชยรัตน์
นางสาวอมรา รสสุข
นางสาวสุชารัตน์ ทับทิมจรรยา

บรรณาธิการ

นางสุชาดา ไชยรัตน์

หน่วยงานรับผิดชอบ

กลุ่มเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ กลุ่มงานโครงการพิเศษ

โทรศัพท์ 0 2668 7123 ต่อ 2530

โทรสาร 0 2668 7329

<http://www.onec.go.th>

<http://www.thaiedreform.onec.go.th>